

310251 వ్ర తి ది న ము వ్ర క టి ం వ (బ డు ను.

Vol. 9.

నంపుటము ౯

శివ వట్టణము 1922 వ సం॥ నవంబరు నెల 15-వ తేది బుధవారము
బంధుభి నా మి శం వ త్ప ర ము, కా దికమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧

No. 189

సంచిక ౧౮౯

అమృతాంజనము అన్ని

నొప్పలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండకు

మనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 వ్ర తి యి ం ట ను ం డ ద గి న ది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమునాదినిగల మాయమందుగాదు. సకలమందులనలస మోసముగలుగను. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతివలన దేశమునందంతటను వెలసినవి.

అమృతాంజనము డి పో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలు మొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

1. మలేరియా జ్వరమునకు మీ లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు మంచి నుణచుచున్నవి.

లక్ష్మీ నరసింహశాస్త్రి సోమవారపేట, కూర్మజిల్లా.

2. మీ లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు అతి ఉపయోగకరమైనది. మరల దేవులుబుద్ధుల పంపకోరదను.

బాలరామచంద్ర, కొత్తవారు. చిక్కోడి రెవెన్యూ.

3. మీ లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు శిశువులకు మిక్కిలి ఉపయోగించినది. 6 బుద్ధు వెంటనే పంపకోరదను.

ఎన్. ఆచార్య, మార్కెట్ మాస్టరు కిరీగనాపేట, బెంగళూరు.

సారస్వతానవము విద్యార్థులకు; వ్యాధివాదులకు, ఉపాధ్యాయులకు, సంగీతజ్ఞులకు, వాగు, పిల్ల

యననల మొదలు సంబంధమైన పనిగలవారి సాటికికి సంబంధము.

20 దినములకు సరిపోవు బాపధ వెల 1-0-0 వి. పి. ఖర్చువేరు.

బ్రాంచి ఆఫీసు, నెం 881 తంబు శెట్టి వీధి మదరాసు. వి. పి. ఆర్డరు మదరాసు నండి పంపబడవు.

301-594

వాళ్ళప్పు వెంటకటాచల పండితులు శ్రీ శీతారావున వైద్యశాల మైసూరు.

ఈ పుస్తకమునందు అతిపొడవైన } శ్రీవాల్మీకి రామాయణము ఆంధ్ర వచనము.

మైన 115 పటము లున్నవి.

సంపూర్ణము 9 సంపుటములు: ౯ భాగములు ఏకకాలమున కొనువారికి రూ ౧౧ ౦ ౦

సంపూర్ణము 3 సంపుటములు: బాల, అయోధ్యాకాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందర కాండములు- ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

యుద్ధ కాండము- మూడు భాగములు, ౧ సంపుటము ౪ ౪ ౦

శ్రీరామకాలనిర్ణయము ౦ ౮ ౦

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు. (1)

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras

బంగారాదేశమునందు మిక్కిలి ముఖ్యమైనదియు, సమస్తమైనదియు, నయమైనదియు నైన

ది డక్కా ఆయుర్వేదీయ ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

మూలధనము రూ 2,00,000. చందాలనలన వసూలైన మూలధనము రూ 1,75,000.

చైర్మనులు: జడ్జి, సబ్ జడ్జి, వకీలు, జమీందారు మొదలగువారు గలరు.

వాడ్ ఆఫీసు: 8, 8/1 అగ్నినియస్ వీధి డక్కా.

బ్రాంచిలు: కలకత్తా 212 బా బజారు వీధి, 155-1 అప్పరు చిట్టూరోడ్డు (హావబజారు) హరిజన్ రోడ్డు (బా రాబజారు)

భవానిపూరు 69 రుస్సా రోడ్డు, రంగపూరు, బోనూరు, మైసూర్ సింగు, బాల్ పాయిరు, దార్జిలింగు, కా

మన్ ఫర్ పూరు, ఖుల్నా, మదరాసు.

విరాజులు, పోస్టుమాస్టరులు, ఉపాధ్యాయులు మొదలగువారికి ప్రత్యేక లాభము.

ఈ దిగున తెలుపబడిన పుస్తకములు ఇనాముగా పంపబడును.

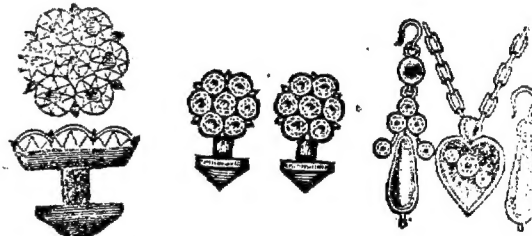
(1) గృహవైద్యము (తెంగాలి) (2) కామకాస్త్రము (3) పరీక్షణ తేరువిధము (4) జీవితమును జయించుట (5) కాటలాగు

కాగరి (6) హాస్యము (7) 1922-వ సం॥ క్యాలెండరు (ఇంగ్లీషు తెంగాలి) (8) ఉపాధ్యాయులు, పోస్టుమాస్టరులు ధనము

వాల్చించు విధము. (బాపధమోగము యినాం) మకరధ్వజ రులము 1-కి ధర రూ 4 (8)

(స్వరస్వరాంతకట మృత్రిలు) బుడ్డి 1-కి రూ 0-6-0; శరవాద్యన బుడ్డి 1-కి రూ 0-12-0; చ్యవనపాపన నేరు 1-కి రూ 4.

ఒక సారి దయ చేసి (4)

మా ప్రత్యేకకాలను, సమస్తమును, మాటపదమును ఖుద్దున పరిశీలింపుడు. పువ్వరాములు చేర్చి కట్టబడిన వస్త్రము, తోడులు, అంకురపులు, ముక్కుపుడకలు, సాధారణ బేసరీలు, కావరు బేసరీలు, లోలాకలు గున్నగునవి విశయమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. హజరులోలేని నియమిత కాలములో తయారు చేసి యిచ్చెదము.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి (1842) అండు కంపెనీ, నగల వర్తకులు, 64౪ వైవాజురూరూడ్డు, మదరాసు.

రూ 500-లు ప్రధమబహుమానము

జ్యోతిషరహస్యబహుమాన పరీక్ష

31-12-22 తేదీని జరుగును.

కడు చులభము. ఫల మధికము. ఈ బహుమానముల కొరకు అక్షరజ్ఞులుగల ప్రతివారును ప్రయత్నించుచున్నరు.

ఈ పరీక్షకు శ్రీలును, పురుషులును కూడ దక్షిణాదులను చేయవచ్చున ఎవరియిండ్ల వారు కూర్చుండి "జ్యోతిషరహస్య" గ్రంథమును చూచుచునే పరీక్షప్రశ్నలకు సమతరములు వ్రాసవచ్చును. మాకలిగి జ్యోతిషనిలయమునందు మా జ్యోతిషరహస్యగ్రంథమును తెప్పించుకొని ప్రతివారును పరీక్షకు దరఖాస్తుచేయుటకు అర్హులే. జ్యోతిషరహస్యగ్రంథముతో పంపబడుదరఖాస్తును 20-12-22 తేదీలోపుగానే నింపి పంపించవలెను. తరువాతి దక్షిణాదులు మంజూరీ చేయబడవు.

ద్యోతిషబహుమానము రూ 250-0-0. కృత్రిమ బహుమానము రూ 116-0-0 ఇట్లన్న 10 బహుమానము లుండును. పరీక్ష నియమములు, పరీక్షచులనిలాభములు, బహుమానముల వివరములు, ఇంకా మరికొన్ని భోగిట్టాలు జ్యోతిషరహస్య గ్రంథముతో పంపబడును. ఈ జ్యోతిషరహస్యగ్రంథము ఆశేకమందిచే కొని యాడబడినది. ఒక ప్రతి వెల రూ 2-3-0 పుస్తకములకు ఈ దిగున చిరునామాను వ్రాసిన, వి. పి. గా పంపబడును.

శ్రీకళింగ జ్యోతిషనిలయం,

విజయనగరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

శుద్ధస్వ దేశి బెంగుళూరు - మేలు పట్టుచీరలు

జాతీయచీరలు, కిరీటాలు, కవిరీటాలు, రుమాళ్లు, వాడీలు, పావళ్లు, పాదాభరణములు, గొనుకట్టలు మొదలగునవి పురమాషిగా మేలుకరం పట్టులో చిలకపచ్చ, కనుపుపచ్చ, ఎలుపు, రోహ, ఆకాశనర్మ, ఆరంజిరంగు, మేఘనర్మ, కాశీరంగు, నెయ్యిరంగు మొదలగు రంగులలో వారివారి ఉద్దరు మేరకు తయారుచేసి పంపెదము.

చాయకు గ్యారంటీ:—ఒకసారి ఉద్దరుయచ్చినవారు తప్పక ఎప్పుడును మాకే ఆర్డరును పంపుదురు.

వికరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను. మాకం సుబ్బరాయ శెట్టి అందు బ్రదర్స్, పట్టుజవిలి వర్తకులు, చౌక్, బెంగుళూరుసిటీ, పోస్టు బాక్స్ నెంబరు 55.

భృగువతి

శుద్ధస్వ దేశి బెంగుళూరు - మేలు పట్టుచీరలు

శుద్ధస్వ దేశి బెంగుళూరు - మేలు పట్టుచీరలు

బహువర్ణములగు నునుపల మూత్ర మార్గమునుండి నీముతలె స్రవించుచుండెడి, తెల్ల తెగ, పచ్చ తెగ గత్తెగ నీరు చురుకు నాళవ్రణము మూత్రము బొట్టు బొట్టు బడుట మాటి మాటికి మూత్రము విసర్జన చేయుట పొత్తికడుపు నరములు తిగదీయుట మూత్రము వచ్చినట్లు అనుమానము గలుగుట యటువంటి లక్షణములు గల తెగతొగ సామాన్యములను మొదలంట, వివిధ రీతయైన, మరీయు నూతనముగ సంధించిన తెగతొగములను! 48 గంటలొపుగ గుణమును జూపించును. మూత్రనాళమును, 4 నీటి (అనగా మూత్రపుత్తి) శుభ్రపరచి నోములకు అధిక బలమును కలుగ జేయును. క్రయము బుడ్డి 1-కి రూ. 1-12-0 ప్యాకెటింగు మరి, పోస్టేజి వగైరాలు చేరుగా నివ్వవలయును. మా మందుల బాపితాను, కోరువారికి ఉచితముగా పంపబడును. ఆయుర్వేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారప్పకవిధి, మద్రాసు. తంతిలద్రవ:—పండిట్, మదరాసు.

పట్టుపంచలు! పట్టుపంచలు!! పట్టుపంచలు!!!

ఈ పట్టు పంచలు బంగాళాదేశముందు తయారగునవియనిన్ని, నిత్యపూజార్హమైనవనిన్ని శుభ్రమైన దేశీయ పరిశ్రమ సంబంధమైనవనిన్ని అందరు యెరుగుదురు.

14 మూరలు	X 44"	వెడల్పు అంచులతో	రు 16-0-0	మొదలు	18-0-0 వరకు
12 మూరలు	X 44"	వెడల్పు అంచులతో	రు 14-0-0	మొదలు	16-0-0 వరకు
10 మూరలు	X 44"	వెడల్పు అంచులతో	రు 12-0-0	మొదలు	14-0-0 వరకు
9 మూరలు	X 44"	వెడల్పు అంచులతో	రు 12-0-0	మొదలు	13-0-0 వరకు
8 మూరలు	X 49"	వెడల్పు అంచులతో	రు 10-0-0	మొదలు	11-8-0 వరకు
7 మూరలు	X 49"	వెడల్పు అంచులతో	రు 7-8-0	మొదలు	8-0-0 వరకు
44 X 44"		చౌకములు	రు 2-8-0	మొదలు	2-12-0 వరకు
6 X 44"		"	రు 5-8-0	మొదలు	6-8-0 వరకు
5 X 44"		"	రు 5-8-0	మొదలు	6-0-0 వరకు

ఇంకను అనేక మాదిరీలు పట్టుపంచలు చౌకలో కలవు.

కాని కొంచెము జబ్బురకముగ నుండును. ధరలు కొంచె మించుమించుగ నుండునే కాని వై చూపబడినట్టి నికరముగ యుండజాలదు. తపాలావ్యయములు కొనువానే భరింపవలెను.

యన్. రామయ్యరు, తపాలవెట్టె 238, కలకత్తా.

పాండురోగము

Serravallo

నెట్రావలొ

Tonic Wine

టానిక్ వైన్

బలహీనత

డబ్ల్యూ.ఇ.స్మిత్ అండ్ కో., (లిమిటెడ్) మాంట్ రోడ్, మద్రాసు

W. E. Smith & Co, Ltd., Mount Road, Madras.

ప్రతాపకస్తూరిమాత్రలు ముఖ్యగమనింపు (2942)

ఇవి మిక్కిలి ఫలముగలిగి సుహృదగారి నుండును. గాం బూలములో గాని విడిగాగాని 1-2 మాత్రలు పుచ్చుకొని అనందముగా నుండుటయేగాక, అశ్మము, వాయువు, జలుబు, జ్వరము, స్నిహితము, దగ్గు, ఉబ్బరము, కలరా, ప్లేగు నివజ్వరములు, నీటిదోషములు, పండ్లనోష్ణము, మొదలగు అనేక విధములగు వ్యాధుల కిది ప్రయోజనములె చేసిచేయును. వేలకొలది సీసాలు విక్రయ మగుచున్నవి. (3851)-8

200 మాత్రలసీసా 1-కి రు 0-4-0; డబ్బు సీసాలు రు. 2-8-0

వి. పి. చార్జి ఎన్నిటికైనా రు 0-6-0.

సి.పి.సి. అందు కో. ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేపి, నెల్లూరుజిల్లా

తేరాధూన్ 28-8-19

చిట్కోడోర్

త్వరపడుడు! మోసపోకుడు!!

ఇనుపకమ్మలు, చట్టములు, చదరములు, విల్లచట్టములు, మేకులు, ఇనుపరేకులు, కళాయిరేకులు, ఇనుపగొట్టములు, కళాయిగొట్టములు, బోర్డురేకులు, సీసపుగొట్టము మొదలైన ఉక్కు, ఇనుముసామానులన్నవ, చేతిమాడుక, నెయ్యిమాడుక, సీమెంటున్న మిల్లుసామగ్రిలన్నవ నమృతముగాను, నరసముగాను, చిమ్మను.

పలయువారు యీ క్రింది చిరునామాకు దయచేసి వ్రాయ కోరెదము.

పి. ఎతిరాజులు అందు కంపెనీ, (కివకి) నెం 4 రు ఎర్రబాలు శెట్టివీధి, బార్జిటోన, మద్రాసు.

తెల్లకుప్పము

పూర్తిగా కడుగును. తేనివో రెండింటలు నెకము వాడ నీయిబడును. ఎప్పుడును కడుగుకపోయింది లేను. బుడ్డి 1-కి వి. పితో సహ రు. 8-8-0 ఉత్తములు అంగ్లమున వ్రాయ కలెను.

N. Banerji, Hulaganj, Cawnpore (A)

బెండు చేయబడిన, స్త్రీల పాటలు.

1 భాగము 800 పేజీలు	రు	1-0-0
భాగము 272 పేజీలు	రు	1-0-0
భాగము 280 పేజీలు	రు	1-0-0
కాశీమజిల్లా. 1 భాగము 488 పే		1-8-0

(369) 72 పేజీల కేటలాగు ఉచితము.

మంజువాణి ముద్రాక్షరశాల, ఏలూరు శృష్టిజిల్లా.

శాస్త్రసమృతమైన జ్యోతిషము

మీ జాతకము గాని వయస్సు నామము గాని పంపుడు. కవిలో చెప్పబడిన జైమిన్యన్యగ్రంథముచే వడ్డెల విచారణ చేసి రుజు విచ్చూట్లు ఒక సంవత్సర ఫలము వ్రాసిన రు. 1-8-0 ద్వాదశభావములు మహాదశాఫలములు రు. 3. ఒక మహాదశభ అంతర్దశలూ టిఫలములు వ్రాసిన రు. 5. శ్రీధర వెంకటాద్రిధాంతి నేరుమారు. అంబాజీపేట పోస్టు. (గోదావరి జిల్లా.

మీ జాతకము

ఒక సం॥ రమణరకు జరుగు సం॥ కలులు నెలలవారగా వ్రాయుటకు కట్టుము రు. 2/-, జీవితమంతటికైనా దీక్షి అంతర్దశలతో వ్రాయుటకు రు. 5/- ఇతర శాస్త్రము జీవిత మంతటి లోను ప్రతి సం॥ కలులో జరుగు ముఖ్యనివయములతో వ్రాయుటకు రు. 8/-, జనన సం॥రం, నెల, వారము, గంటలు, నిమిషములు తెలుపవలెను. లేక జాతకమును పంపవలెను. అన్ని ఫలములనుండి మితిలేని యోగ్యతాప్రతిఃలు వచ్చియున్నవి. కా తిము అంగ్లభాషలో వ్రాసి పంపబడును. బి. చర్. శ్రీనివా సయ్య, కృష్ణవిలాస అగ్రహారము (ఎ) పోస్టు మైసూరు.

రత్నపురుష లేహ్యము

సుఖవ్యాధులకలన, ఆతిసంభోగములకల. ఇతర కారణ ములకలన, కలిగిన శుక్లవర్ణమును పోషించి బలముకలుగ జేయు ను. యీ మూలికామహిమ తెలియనివారు రుండురు. విశేషించి వ్రాయ నరకరము లేదు. శే 1-కి రు 3-4-0 లు.

కోరువారికి కేటాగు ఉచితము.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయనరం, గోదావరిజిల్లా.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

2112-638) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీగారడిక్టర్ గా రుక్మిణి పులాభువము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికానాటి చీట్లపేక రిమా హలు విచిత్రవిశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, తీనముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మూలబడించుట భూమిపై గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పొత్తిము తెలుగుభాషలో అతి సులభమైన శైలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్తముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనికల రూ 4-0-0. త్వరపడుడు! బి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా

ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యాలయము

కోవూరు, గోదావరితీరము

1912 సంవత్సరమున స్థాపించబడినది 10 సంవత్సరముల నుండి అవిచ్ఛిన్నముగ శాంధ్రగీర్వాణవిద్యాలయమును నిర్వహించుచున్నది. ఆంధ్రసాహిత్యము ప్రత్యేకముగ గాఢముగా పోషణకై నామ విద్యాలయమున జీతమున దేవుడు గూడ లేవు. శ్రీధ్రసాహిత్యమున పోషణకై లేనివో శాంధ్రవాద్యమును పోషించుచు దేవునికిగాని శోకున బయలుదేరనేరదు. ఆంధ్రవాద్యమును లేనివో శాంధ్రజీతమునకు వృద్ధిలేదు. కొంతసేపానానాత గలలోగూడ జీతభావమున సర్వవిషయములను పోషించుననున భిప్రాయములు ప్రబలియున్నవి. కామమున నిటివిద్యాలయముల యావశ్యకత వేరుగ జెప్పవలసివచ్చును. సంస్కృతములేక యాంధ్రసాహిత్యమునకు జీతము లేదు. అందువలన ఆంధ్రగీర్వాణ సాహిత్యములకు ప్రాధాన్యమునుగి వానియభివృద్ధికి యీ విద్యాలయము పరిచేయుచున్నది. ఆంగ్ల విద్యాపరిచయమున్న గాని మాతనభావములు పొందకుండు బ్రతుకకాలమున కనునకు విద్యావభోధ గల్గుటయు సంభవించదు. దానికై ఆంగ్లభాషాగ్రంథముల అర్థముచేసికొనుటకు దగిన యాధానములనుకూడ నిందు నేర్పబడును. ఆంధ్రగీర్వాణములయందు గట్టిపునాది కుదిరినవేనుకగాని యాంధ్రావ శేషబడదు. తర్కము వ్యాకరణము వేదాంతము మున్నగు శాస్త్రము లన్నియు నిపుడు సంస్కృతమునంత యుండుటచే శాస్త్రములు పూర్వము మాదిరినే బోధింపబడుచున్నవి. గురుకులవాసమున విద్యాభ్యాసము కల్గినగాని దైవభక్తి జాతీయభావము జీతభక్తి గురుభక్తియు గురిచిన్నవారు నుండియు నలవడుట సంభవించదు. చిన్నవారును కుదిరినగాని పెద్ద యయినవేకు నివి లభ్యము గానేవు. అందులకై గురుభక్తియు విద్యాలయమునందేయుండి విద్యాభ్యాసము జరుపుటకు దగినయెరువు కొంతవర కేర్పరచబడినది. కష్టాశ్రమముల ననుసరించి చాతుర్వర్ణ్యములవారికిని విద్యగలిపు నర్హులును చేయబడినవి.

ఇప్పుడు 60 నుండి విద్యార్థులును, 8 గురు ఉపాధ్యాయులును నున్నారు. విద్యార్థుల లండనుకును భోజన సదుపాయములనుగానే చేయబడుచున్నది. భోజనసదుపాయమునకు నిర్దిష్టమగుచేత చాలనుండి విద్యార్థులు తాత లేక నిరాకరింపబడవలసినవారైరి. ఏకొలదినుండియు తప్ప విద్యార్థులందరును గాలిదానత్రయమునకయినను సంస్కృతము నేర్పినవారేగాని, క్రిందితరగతివారు లేరు.

ఆధ్యాపకభృతికిని విద్యార్థుల భోజనములకును నెలక వాదాపు వేయూపాయల ఖర్చున్నది. విద్యారయమునకు చాలు గువేలరూపాయ కలుకునవచ్చు నిర్వహణలున్నవి. ఇందులో గొన్ని భూములు దానభూమియు లభ్యమైనవి. దాదాపు ఇరువై వేలరూపాయల యప్పులున్నవి. అవి తీరగంగాన అయాదాయమును దీని వెచ్చునకై స్వేచ్ఛగా వినియోగింప నవకాశము లేదు. దొరతనమువారి సహాయము గత సం॥ గం॥ 600 లుమాత్రమే వచ్చినవి. ఒక్కనెలవెచ్చుమునకు కూడ చాలదు.

విద్యాలయమునకు చెందుభవనములు మాత్రమున్నవి. ఒకటి విద్యారమడిరము, రెండవది భోజనశాల. ఆధ్యాపకులకు వాళ్ళు నాములును విద్యార్థులకు చదువుకొనుటకు బ్రత్యేకభవనములును నిర్మించవలసియున్నది. స్థలముమాత్రము సంపాదితమైనది ఈ యిట్లు కనిపింపిన సభను మించెయెరువేల రూపాయలయిన నుండవలెను.

మొన్నటివఱకును సంస్కృతవిద్యాశాలలకు నూపరింపించెడంబుగానున్న శ్రీమత్ తిరుమల గుడిమెల్ల వరదాచార్యులు ఎమ్. యు. గారు నెలకు రెండువందలరూపాయలు వచ్చుతమ యాద్యోగమును వరలి దీనికి వినియోగమునండి యుచియుగా బనిచేయుచున్నారు. బ్రహ్మశ్రీ పుష్పకృష్ణ నార్యనారాయణ శాస్త్రిగారు విద్యాలయమునకు చందాలు పోషించేయు విషయమును భార్యగారి రాతింబగ్గు మిగుల గట్టిచి పనిచేయుచున్నారు.

అన్నదానము విద్యాదానము గోదావరి తీరమున జరుగుచున్నది. భిక్షములయిన యాస్తికవిద్యల నుద్ధరింప జేశాభిమానులైన యువకులకు ప్రవేశముల దీనికి సహాయము చేసి సర్వవిధముల నీ జాతీయ విద్యాలయమును సంరక్షింతురని నమ్ముచున్నారు.

చిత్రపు వేంకటాచలము,
అధ్యక్షుడు.
తల్లా ప్రగడ సూర్యనారాయణరావు,
కార్యదర్శి.

బందరు హిందూస్కూలు

బందరు నోలియ కాలేజీ చేరిన హిందూస్కూలు, మిడిటి నుండి ధర్మ క్రైస్తవులకే లభ్యమగునట్లు చేయుదురు. ఇందు కల్ల 1-6 ఫారములవరకు చదువు హిందూబాలరు ఈమారు 750 నుండి ఆ స్కూలునుండి విడుదల కాగుదురు. నోలియ కాలేజీ చేరిన బ్రాంచి స్కూళ్ళను తీసివేయుటకు ప్రారంభ విద్యార్థుల అనేకులు కూడ నిరాశయులగుదురు. కొందరు టీచర్లు విగతో వ్యగులగుదురు. ఇది ఇట్లుండగా ఈమారు 70 సంవత్సరములనుండి ఈగ్రామములో విద్యాభివృద్ధికి యేర్పరుపబడిన హిందూ హైస్కూలు ఇప్పటివరకు పెట్టుకు కచ్చిడబ్బులేక తల్లిపలాడుచున్నది. దీనిని జిల్లాబోర్డువారిలో యాని సీవల్ వారిలో ఆధీనపరచవలెనని ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని వాడుక.

హిందూస్కూలు, పూర్వము అమరావతి శేషయ్యశాస్త్రి గారెల్ల హిందూబాలరు, అగ్రగణమున స్థిరపడినందు, ఇంగ్లీషుచదువు నేర్పుటకు స్థాపించబడినది. ఇది కొంతకాలము గన్ను పెంటు గ్రాంటు అనుభవించిన చాలకాలమునుండి అట్టి సహాయముపట్టు లేకనే కాలము గడపుచున్నది. ఎట్టి ఆక సరఫరానా జాతుల ధర్మసాక్షియుననే బాగుపడెనది. పూర్వము క్రైస్తవ మతవిద్యను కేవల విద్యాపీఠము ఈవారు హిందూ మతసంస్థానమునకును ప్రాధికారము పరిపాక్షణమునకు నేల యుపయోగింపగూడదో తెలియదు. బందరులో జాతీయకళాశాల పెట్టవలెనపు తల్లింట్ల విరాజితులగు హనుమంతరావుగారు, కల్లాభి సీతా-వియ్యగారు, రామలింగరాజుగారు, మా వాయున గారు పుణ్యం కంకటపుర్య హిందూస్కూలుకు 25 ఏడ్లు (పెన్డెంటు) గారి ద్వారా చిచ్చి దానిని జాతీయకళాశాల జేయునని కోరిరి. కాని అప్పటి జేశకాలముల బట్టి వెకటపుర్యగారు జాతీయ విద్యాభిమానులయ్యును అట్టి మార్పు నిర్ణయము వాదించి పంపిరి. కానీటికి ఇప్పటికి కాలస్థితి చాలా మారింది. ఇంగ్లీషుచదువు అనర్థమని, నిర్ణయము అందరు గ్రహించి యున్నారు. జేశములో ఇంగ్లీషుపాఠశాల లనేవాటికి ఒక డబ్బుడి దాన విరాళమైన చేసేవారు లేరు. ఇప్పుడు అందరూ జాతీయవిద్య కావలెనే కోరుతున్నారు. బ్రాహ్మణులకు ఇంగ్లీషు చదివినా ఉద్యోగాలె యివ్వరు. ఇచ్చివా, ఎక్కిషియన్సి బారులు ఉంటుంటున్న ఎక్కిషియన్సి కేవలము లేనందున, వై యధికారిల యిష్టయిష్టమే, దీని నిర్ణయించుగాను, 6 సంవత్సరాలలో ఇతరులకులలే వై అభివృద్ధిగదురు గానను బ్రాహ్మణులకు ప్రమాదము లుండవు. ఇక బ్రాహ్మణేతరుల కన్ననో, వారు జనసంఖ్యగా నూటికి 95 గురున్నారు. 50/100 అయిన బ్రాహ్మణులలోనే అందరికీ జీవనోపాధి గల్గింపలేని ప్రభుత్వము బ్రాహ్మణేతర జనసంఖ్యకు వీరి సహాయ మేములకు వస్తుందో అందులోకూడా కమ్మ, కాపు, రెడ్డి, క్రైస్తవ, రాజు భేదాలు ఇదింతే ప్రటింపించా? కనుక బ్రాహ్మణులకు గాని, బ్రాహ్మణేతరులకుగాని ఈ విద్య అనుకర్యము. జాతీయవిద్యే వీరికే కావలసినది.

బందరు జాతీయకళాశాలలో వృత్తి విద్యలను మంచి యేర్పాటు లున్నవి గాని, జాతీక విద్యలకు మంచినరలు లేవు. నేను ఎక్కువ ప్రేమతో చెప్పే దేనుచే, బందరు హిందూ హైస్కూలును జిల్లాబోర్డు మునిపాటిటి కిచ్చి, వృత్తి విద్యోధులను నేను మార్చించునన్న, జాతీయకళాశాలకు దానిని అభివృద్ధిచేయవలెనని, ప్రస్తుతపు కళాశాలను వృత్తివిద్యల నేర్పు కళాశాల నుంచి, జాతీకవిద్యల నేర్పుచో ఉత్తరమిగలుగుట గల జాతీయకళాశాలక హిందూస్కూలు నుపయోగించుట కర్తవ్యమని అమరావతి శేషయ్యశాస్త్రి గారి ద్వారా జీవించి యుండిన అంత తెలివిన కాలభాష, జేశహిత దీక్షాభరుడు, హిందూస్కూలును జాతీయకళాశాల కిచ్చివేయుననే నానమ్మకము. అగ్రగణునీర్వహణ మోక్షని యభిమాని, నిరుపయోగముగ, బాలరు అయినాగోగ్ధవాద్యముల గావున, నివాసదూరమైన విద్యల జరుపునన్నచో వెంకటపుర్యగారు గాని. గారి వాదకాస్త్రీగాని గాని జీవించియుండిన నిస్సంశయముగ జాతీయకళాశాల కిచ్చుటకు పూర్వకొనియె ఉండురు. ఇప్పుడు బందరులో గాని, కృష్ణాజిల్లా మొత్తమువినగాని మీటింగులు జరిపి ప్రజల ఉద్దేశ్యమును తెలిసికొంటే తప్పకుండా జాతీయకళాశాల చేసా మనేవారి సంఖ్య, మొన్నగుండును. అట్లాచేయుటకల్ల ప్రజలకు ధనాది సాహాయ్యములు కూడా గలుగును. ఇప్పుడు ఆస్కూలు కమిటీలో చేరియున్నవారు కొందరు జాతీయభావములు గలవారే. వీరు ఆలోచిస్తే తప్పకుండా హిందూ స్కూలును కళాశాలకే ఇచ్చివేసెదరు.

అయితే వీరికి లెగలు డిఫికల్టీలు ఏమైనావనా? హిందూస్కూలు మదగాను యూనివర్సిటీకి బాలరు తయారుజేయుటకు ఏర్పడిన దనిన్ని, సర్కారు, ఉద్యోగాల కుపయోగించే చదువు నేర్పడానికి పెట్టవారనిన్ని, అందుచేతనే ఆ ఉద్దేశ్యము

లోనే కట్టిక అందుకు డబ్బు ఇచ్చి పోషించవారనిన్ని, జాతీయకళాశాల కిచ్చిన యెడల, కమిటీవారు క్రస్తు ఉద్దేశ్యములకు భిన్నముగా నడచివారనిన్ని ఎవరైనా ఒకరు క్రస్తుచట్టము క్రింద దావాతేరవచ్చునా? అనే భయము కమిటీవారికి కలుగవచ్చును. దీనికి నేను చెప్పేజవాబు ఏనుచే, మొట్టమొదట ఆరురాత్రులకేమిగిలినా శ్రీగారుమంగమూరినరసింహారావుగారు, హిందూస్కూలు కట్టి క కొని నివాసార్థకరిమన కలసిన ద్రవ్యమును పోషించేందుకు హిందూమును విచ్చుటే స్కూలు ఉద్దేశ్యముగా కట్టిగారు గాని ఫలానావరకు చదువే చెప్పించుమని చెప్పియండలేదు. స్కూలుములము హిందూమతసంరక్షణ. అటుపిమ్మట స్కూలునిమిత్తం వనకే కొన్ని నిరాశ ములనిచ్చి, వనూలు చేసిన రా॥ 20 అన్నవచ్చు మంగరే కాపుడు గారు, పండిత నాగేశ్వరరావుగారు, గోరే వాడేశ్వర్లుగారు, చల్లపల్లి జమీందారుగారు, ఇది హిందూస్కూలుని అభిమానించి వారు గాని, ఫలానాచదువుచేవున దని, మిగిలినవనూలు బట్టి ఇచ్చలేరు. ఇటీవల ఆస్కూలునకు భూమినిరాళ మొసరిన కంకటపుర్యగారు కూడ హిందూస్కూలునే ఇచ్చివారు గాని, అందరిచేయవలె మోహమున ఇప్పలేదని, వారు తెలుసును. హిందూ అభిమానున కాక, ఇంగ్లీషు విద్యకై ఆస్కూలునకు ఎవరూ నిరాళ మొసంగ లేదు. అట్లా ఏస్కూలుమొత్తమూ ఎవరైనా ఇచ్చినయెడల తిరిగి ఇచ్చివేయులము. నావార మే ముచే ఈ ప్రత్యేక యూనివర్సిటీ, ఇంగ్లీషుచదువు, బందరు హిందూ హైస్కూలుయొక్క సంస్థానకు ఉద్దేశ్యము కాదనిన్ని అందుచే దీనిని జాతీయకళాశాలక ఇచ్చివేయుట న్యాయకాస్త్రు విరుద్ధము కాదని.

కన్యాక ఇదిగూవో బిల్లింగులు సామగ్రలు మున్నగు వాటికి గలర్న మెంటువారు గ్రాంటు నిచ్చి యుండవచ్చును. అందువల్ల ఏమైనా లీగల్ బాధలు ఉంటునా? దంపినమ్మకు బాక్సింగ్ జేసరి. ఇదిగూ గన్న మెంటువారిసామ్య తిన్నామా అందుకు తగిన గుమాస్తాల నీఉద్యోగములను సప్లయకేసే ఉన్నాము. ఇప్పుడు గన్న మెంటువారు ఇక్కడమా లేరు. సప్లయ చేయవలసిన అవకాశం లేదు.

హిందూ హైస్కూలును కళాశాలలో చేర్చి అక్కడ లాకేవిద్యల కాలేజీ ఏర్పాటు చేయుట ఉచితమని నాఅభిప్రాయము. ఇందుకు కమిటీవారు ఇప్పుడేదే బాగుంటుంది పూర్వము బందరులోను జిల్లాలోను ఈస్కూలుమిడి ఎట్టి అభిమానముండేదో అందుకు పదిరెట్ల అభిమానము ద్రవ్యసహాయము ఏర్పడును. నిజముగా అట్లుమయొక్క ఉద్దేశ్యము నెఱవేర్చవారగుదురు. అట్లాకా కమిటీవారు జిల్లాబోర్డునకు గాని మ్యునిసిపాలిటీకి గాని ఒకగుంపనుద్దేశంకురేరి, హిందూస్కూలు కమిటీవారి సాలో పురవాసుల సాలో ఈ ప్రతిపాదన ఉద్దేశ్యము హిందూమతసంరక్షణమా? ఆంగ్ల విద్యాప్రదానమా? దీని గన్న మెంటు కాఖుల బ్రాన్సుగర్ చేయుటకు కమిటీవాళ్ళుగలదా? తెల్లకొనుటకు డిక్షరెమన్ దావా తెచ్చెదము. కమిటీ వారు పురవాసులను కమిటింపి ఇచ్చుదులు తెలుపలేదు. విద్యార్థుల తండ్రులకు సంకదింలేదు. ఈవనలు చేస్తే నేను చెప్పిన తెలువే వారికిని గోచరింపును.

పురాణం సూరిశాస్త్రి

డాక్టర్ రవీంద్రనాథ్ ఠాకూరు కవి

తిరువనంతపురమున శ్రీలయాతిథ్యమునందుకొనుట

18 వ తేది సాయంత్రము తిరువనంతపుర శ్రీకంఠ భవమున స్వాగతమునగిరి. ప్రవేశమునకు టిక్కెట్లెవ్వరుప బడినను ప్రేక్షకుల నేనులు విచ్చేసిరి. సభాభవనము రవీంద్రముగ నలంకరింపబడినది. అధ్యక్షులగు రాధునయ్యగారి, కార్యదర్శి గురు వాల్మీకీశ్వరగారు కవిత్యయని నెరుంగుని వేదిక వైకి గొంపోయిరి. కవిత్యయను తన గ్రంథములలోనుండి కొన్ని భాగముల నొక గంటవేపు చదివెను. అనంతరము వాల్మీకీశ్వర కవిత్యయనకు వందనము లిచ్చించి యతనిని పుష్పమాలాలంకరించు గావించెను. కనులైన భవము విశ్వభారతి కొనగబడినది.

12 వ తేది సాయంత్రము తిరువనంతపురమున రవీంద్రనాథ ఠాకూరు కవిత్యయను “అశ్రమశ్రమములు” అను విషయమును గూర్చి గుంభిరోపవాద్య మొనగెను. అనేక కావ్య పురాణ నాటకములలోని యాశ్రమముల కర్తవ్యమును గూర్చి ముప్పటింది మానవునకును ప్రాంతివిగల యొక్కమున కాశ్రమములే చిహ్నము లని నుడిచిరి. భగవద్ గీతా వాద్యయమున పాశ్చాత్యవాద్యయమున కన్న ప్రకృతి మానవునియొక్క జ్ఞానమునకు వ్యవసాయసంధానమునకును పోడ్పడియుట కర్తవ్యపరిపాది. కాని భారతీయ ఆశ్రమవద్ధతి రానగను జీడించినది. అట్టి యాశ్రమ వద్ధతినే ప్రస్తుత స్థితిగతుల కనుకూలముగ కాంతికిరణమును పునరుద్ధరింప యత్నించుచిని దానినిప్పుడు కృషివిద్యాలయము గావించునెంచి మిసాయము నచేక్షించుచుండి నది. ఉపవాద్యముక గంటవేపుజరిగెను. తరువాత విశ్వభారతినిధికై భవమర్చింపబడినది. 13 వ తేది యందయమున ప్రమాఖులు కొంద రెతిభిగ్ధమున కవిత్యయని వందర్పించి సంభాషణము గావించిరి. కవిత్యయను వారిపెల్ల విశ్వభారతిసంఘసభ్యులై సాయము జేయగోరెను.

అశ్వోత్సాహకర్త సంఘమునాడు సర్ పోశాస్త్రిపట్టాభిషేకాని
గుణ-కొమ్మలను పొగడుచు స్వాగత మొసంగి. సంఘమునాడు
విశ్వావిషయమున సజ్జనులను కృషిని ప్రశంసించుచు సర్
బురుగుగారు చిత్రితని ప్రత్యుత్తర మొసంగి.

దేశీయ వార్తలు

భారత ఖిలాఫతు ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘ నివేదికము

హెచ్చుమంది శాసనసభలకు వెళ్లరాదనుట - జహరముగా రోక్కరుమాత్రము వెళ్లవలెననుట

జమయతులు లేమా సంఘము వారు అధ్యక్షులుగానిది ఎన్నికలు జరిగినప్పటికీ ప్రమాణము చేయకుండా సభ్యులను వదలవలెనని తీర్మానించుట

నాగపూరు కాంగ్రెసు ఎన్నికలు

ప్రారంభ సభ్యుల నిరంకుశ చర్యలు - అధ్యక్షుడు పంపిన తంతివార్త

ఒక జమీందారుని అరెస్టు చేయుట

మీరటు కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు నారాయణసింగుగారు

ఖయీదీలకు జయిలు దుస్తులు

ఒక చెరసాలనుండి యింకొక చెరసాలకు ఖయీదీలను తీసికొనిపోవునపుడు జయిలు దుస్తులతో

తీసికొనిపోగాడను - ప్రభుత్వ ప్రకటనము

భారత ఖిలాఫతు ఆజ్ఞోల్లంఘన సంఘము

శాసనసభలకు వెళ్లరాదనుట

భారత ఖిలాఫతు సంఘము వారిచే నియమించబడిన ఆజ్ఞోల్లంఘనసంఘమువారు గూడ ఉరుకుభావంలో నివేదికను ప్రకటించిరి. 67 పుటలు పట్టిక. శాసనసభలకు వెళ్లవచ్చునని జహరము జహరముగా రోక్కరు మాత్రమే తెలిపిరి. తక్కిన వారందరను వెళ్లరాదనెడి. దేశీయ లిఖితములు త్యాగమును చేయువానిని. దేశీయంలో వెళ్లకుండు యింకను కారాగృహములలో నున్నారు. ఇట్టివో శాసనసభలకు వెళ్ల విషయమును చర్చించుట అనుచితము. ప్రజలలో క్రయోక్తిని స్వార్థ త్యాగమును ప్రార్థిగా నెలకొలుపుట చేయుటందరును ఏకీభవించి నట్టివని సంకల్పించెను. ప్రజల దృష్టి నిరంతర విషయముల కంటకు వరల్పిక చాల ప్రమాదము కలుగును.

శాసనసభలకు అధ్యక్షులుగా నియమించబడి మిక్కిలు తలపెట్ట గూడదు. లేదో చాల అసభ్యములు కలుగును.

ఆజ్ఞోల్లంఘనము

ఇప్పుడు కమిటీ ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభించుచు లేను. నిర్వాహకార్యముల నిర్వహణ కరములకు నన్ని ఉత్తరవులను ఉల్లంఘింపవలెను. వాని నల్లంఘించుటకు కృత్రిమ స్వరంగము కలుదు. పంచలమున కంతకును సంబంధించినవోరుడల ఖిలాఫతు శుభము. వా రట్టి ఆజ్ఞ నల్లంఘించుటకు వారి కధికార మివ్వవలెను.

బ్రిటిషు వస్తు బహిష్కరణము

బ్రిటిషు వస్తు బహిష్కరణమును ప్రారంభించుటకు ముందు వానిని గూర్చి నిజములు, అధికారము, వేతన అభిప్రాయములను తెలుసుకొనవలెను.

విక్రయనిరోధము

సారాయిల్లు దుకాణములంద్రును విదేశీవస్తుల దుకాణములంద్రును విక్రయనిరోధమును వెంటనే ప్రారంభింపవలెను.

ప్రభుత్వ న్యాయస్థానములు

న్యాయస్థానములను గూడ బహిష్కరింపవలెను. న్యాయవాదులు వృత్తిని మానుట కవకాశము కలిగించుటకు వాటియో ద్యోగుల కాభివృద్ధిపరవలెను. కంచాయితీలను బలపరపవలెను.

ప్రభుత్వ విద్యాలయాలు

ప్రభుత్వ విద్యాలయలను బహిష్కరింపవలెను. ఇదిగర వస్తు వాతీయవిద్యాలయల వృద్ధి నొందింపవలెను. క్రొత్త విద్యాలయములను గూడ నెలకొల్పవలెను.

విదేశీయులలో ప్రచారము

మహమ్మదీయ రాష్ట్రములతో మైత్రి నిభివృద్ధి నొందింపవలెను. అరబ్బును కలిగినపుడు కలిగిన ప్రకటన ప్రకటనలను పంపి విరోధా ఆమెకా దేశములలోగూడ ప్రచారము నులుపవలెను.

కార్మికుల ఏర్పాటు

కార్మికసంఘముల నేర్పరచుటకు భారత ఖిలాఫతు సంఘమునకు కాలసినంత ధనము లేదుగాన వారందుట పూనుకొనక ఖిలాఫతు ఆందోళనమునందు గల కాజీయ మరవిషయములను కార్మికుల కందరికిని తెలుపదగునని సంఘమువారు నూచించిరి.

జహరముగా మదు గారు

శాసనసభలకు వెళ్లవలెననుట

ఇప్పుడు శాసనసభలు ప్రమాదతిధి సభలుకావు. దేశీయ అభివృద్ధిని నిరోధించుచున్నవి. నిర్బంధమునకు పాఠ్యములనున్నవి అని సంఘసభ్యులందరు సంగీకరించిరి గాన

శాసనసభల వదవులకు నిలుచుట అసహాయోద్యమమునకు విరుద్ధముగాకాదు గాన మహమ్మదీయులును దేశీయులును శాసనసభలకు నిలువవలెనని ఖిలాఫతు సంఘము వారు తీర్పు వియ్యకలెను. 1923 లో ఎన్నికలు జరిగినప్పటికి అదేకంటకులో అప్పటి పరిస్థితులనబట్టి శాసనసభలకు వెళ్లకనునా కూడదా అను విషయమును ఖిలాఫతు జమయతులు ఆ లేమా సంఘములవారు కలసి ఆలోచించి నిర్ధారణ చేయవచ్చునని అనాచుడుగారు ప్రాసిరి

జమయతులు లేమా సంఘము

ఖిలాఫతు ఎన్నుకొనుట

ఖిలాఫతుకు స్థానమును గూర్చి జమయతులు బలమైన కార్యసంఘసభలో డిల్లీలో వోక తీర్మాన ముమోదించబడినది. దానినిగూర్చి హాకీఆబ్దుల్లాఖాను, డాక్టరు అహ్మద్ గాల్లాగ్రాటన చేసిరి. "విదేశీయులద్వారా కమ్యున్యు వార్తలను ప్రార్థిగా నెమ్మదిలెను గాన ఖిలాఫతుగల ఆధ్యాత్మికభౌతికాధికారములను విదేశీయులను గూర్చి మరణంబుధమున కార్యసంఘము వారిచేయియును నిర్ధారణగా తెలుపబాలరు. హిందూదేశపు మహమ్మదీయులు నిస్సంకోచముగా అంగారా ప్రభుత్వము నకు కహాయము చేయుచుండవలెను. కెమలపాషాగారి పక్షము వాడు మహమ్మదుగూర్చి విరుహముగ నేరచేసిగాన మహమ్మదీయ ప్రపంచమంతట వారిపట్లకృత్రుతను తెలుపవలెను గాన వారియందు సంపూర్ణవిశ్వాసముతో నుండవలెను" అని కార్యసంఘమువారు తీర్మానించిరి. ఆగాఖానుగారి మానన భాషాప్రకరము. అంగారా ప్రభుత్వమువారు ముల్తాను అధికారమునుగూర్చి చేసినవీర్వాణులనుకల ఉండెనా రసవదలముగ కలరపడుచున్నట్లు హిందూదేశపు మహమ్మదీయులు కలవరపడ గూడదు. అధికారమును ఖిలాఫతులైనానుండి తప్పించి వాటియ సంఘమునకు నెలకొల్పించుటకు మహమ్మదీయులందరును సంకల్పించవలెను. ఇందుకలన వాటియ సంఘము ఖిలాఫతుకు మూలాధార గుగును. అందవలన ఖిలాఫతుకు బలము హెచ్చునేగాని తగ్గుదు. ఖిలాఫతుని ఎన్నుదును సంకల్పించవలెను లభించునది గాదు. ఖిలాఫతు టర్కీదేశీయులు ఎన్నుకొనవలెనను మాననను ఈ జిల్లలో జరుగునున్న విశ్వమహమ్మదీయపరిధిసభలో మహమ్మదీయులందరును పీఠకరుపదగునని" వాకీ డాక్టరు అహ్మద్ గారు ప్రకటించిరి.

కార్యసంఘము అవసరసభ

కార్యసంఘము సభ డిల్లీలో జరిగినది. "ప్రభుత్వమునకు సహాయము చేయగూడదు. శాసన సభలకు అధ్యక్షులుగా నెలవి ఎన్నికలు జరిగిన పిమ్మట ప్రమాణము చేయకుండా తమ సభ్యులను వదలివేయవలెను అను తీర్మానమునుగూర్చి 12 వ తేదీ రాత్రి చర్చ జరిగినది. 5 గు సంగీకరించిరి. మొగ్గురు తిరస్కరించిరి. తీర్మానము నెగ్గినది. అధ్యక్షులు గా నిలుచుట ప్రతిపూదదని మూలావా అందు సోఫి నీగా రుపపాదించిన తీర్మానము వీగిపోయినది ఎన్నికలకు నిలువ వలెను గాని ఏవిధమగునవాయమును చేయగూడదు. పాఠశాలలను న్యాయస్థానములను శాసన సభలను ప్రభుత్వోద్యోగములను గూడ బహిష్కరింపవలెననియే సభవారు నిరణ్వరిరి.

12 వ తేదీని ఢిల్లీలో వాకీ ఆబ్దుల్లాఖానుగారి గృహమున జమయతులులేమా కార్యసంఘాధ్యక్షులసభ జరిగినది. శాసనసభలకు వెళ్లకుట గూర్చియు ఖిలాఫా అధికారమును గూర్చియు చర్చ జరిగెను. ఖిలాఫాకు భౌతికాధికారమును తొల

గించుటను గూర్చి నిర్ధారణగా సమాచారము తెలియువరకును మరణంబుధముగా నీసభవా రట్టి ఆదేశము నియమాలకు. మహమ్మదీయులకు కెమలపాషాగారి పక్షమువారిపై ద్వేషమును కలిగించుటకు క్రొత్తపు లీసన్నాగమును పన్నియుండును. వారి నెన్నుగడ నెరవేరవచ్చు కెమలపాషాగారిపక్షమువారిని రూపుమాప గలగుడురు. గాన నిట్టి వార్తలను నమ్మి హిందూదేశపు మహమ్మదీయులు మోసపో గూడదు. ఖిలాఫతును గూర్చియు అంగారా ప్రభుత్వమును గూర్చియు సంపూర్ణముగా సానుభూతితో కలిగియుండవలెను. వెళ్లకరా బ్దులు క్రితమేగాని యిటీవల నెవరును మహమ్మదీయ మరమున కిప్పుడు కెమలపాషాగారి పక్షమువారు చేసిట్టి నేనను చేసియుండలేదు. గాన మహమ్మదీయు లందరును వారిపట్ల సభ్యమగు కృతజ్ఞతను చూపవలెను. అది మహమ్మదీయ మతాను సారము ముఠ ముఖ్యధర్మమను తీర్మాన ముమోదించబడినది.

భారత కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘసభ

సి. రాజగోపాలాచారిగారి లేఖ

ఈ నెల 20 వ తేదీని కలకత్తాలో కాంగ్రెసు స్థాయి సంఘసభను నిలువ పిలువ లేదని అధ్యక్షుడు నిర్ధారణ చేసెను. దానినిగూర్చి చర్చించుట కిక గడువు లేదుగాన వందుల కందడ సంగీకరింపవలసినదే.

సభ్యులెల్ల వారును ముఖ్యముగా వాసభకు వెళ్లవలెను. కొన్ని రాష్ట్రములలో ఎన్నికలు జరిగినవి. ఇప్పుడు క్రొత్తగా ఎన్నుకొనబడిన వారు కలకత్తా వెళ్లవలెనా వెనుకటి వారు వెళ్లలేనా అను విషయమును గూడ నిర్ధారణచేయవలెనని నే సభ్యులుగారు తంకించెడిరి. దానినిగూర్చి అధ్యక్షు డెటుల నిర్ధారణచేసిన నటుల వాసభ్యులు ముఖ్యముగా కలకత్తాకు వెళ్లగోరెదను. ఇప్పుడే యీ విషయమునుగూర్చి వాగుగా చర్చ జరిగినవో గయలో జరుగు దేశీయమహాసభలో నుద్రేక మంతరిత్రముగా నుండకపోవచ్చును గాన వ్యయప్రయాసలను తెక్కచేయక సభ్యులందరును ముఖ్యముగా రాకలెనని భారత కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శులలో వోకరగు సి. రాజగోపాలాచారిగారు 14 వ తేదీని నెలమునుండి ప్రకటనకు తంకినది.

మధ్య రాష్ట్రముల కాంగ్రెసు ఎన్నికలు

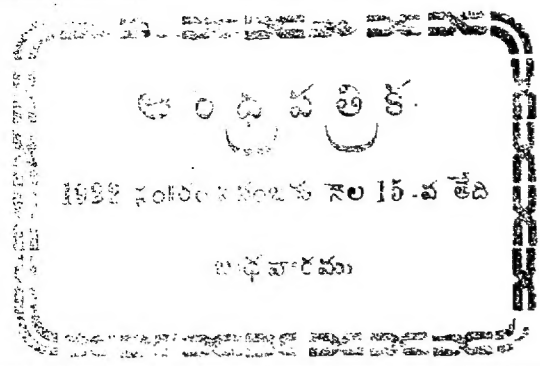
అధ్యక్షుని లేఖ

వాగ్ధూరు కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు జి. ఎస్. కళింగుగారు 18 వ తేదీని ప్రత్యేక కిల్లు తంతివార్త నందిరి.

వాగ్ధూరు రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు రెండేడలనుండి ఎన్నికలను జరుపకుండా కాల రూపము చేసిరి. భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారి ఉత్తరవునుగూడ తిరస్కరించిరి. కొంతకాలముక్రింద భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘము వారి విషయమునుగూర్చి ఉత్తరవుల నొసంగ వానినిచూడ తృప్తికరించిరి. చివరకు ఎన్నికలు జరిగినవి. అసహాయోద్యమ పక్షమువారు 100 మందియు వెనుకటి సంఘమువారు 80 మందియు ఎన్నుకొనబడిరి. అన్నికలలో 20 కర్ణాటకలోను 11 కర్ణాటక ఎన్నిక లుకమని కాంగ్రెసు సంఘమువారు నిరంకుశముగా వానిని రద్దుపరచిరి. అందుకలన 140 మందిలోను 79 మందికి క్రొత్తగా 20 మంది చేర్చుకొను విషయమున జరిగినసభలో వోటనియపిలువలేకుండచేసిరి. నాలుగుజిల్లా అలోను మూడుజిల్లాలవారికి రాష్ట్రీయసంఘమున ప్రాతినిధ్యము నేరేకుండచేసిరి. అజిల్లాలవా రాజేవించి. మరల ఎన్నికలు జరిగిరి. అల్లెన్నుకొనబడినవానిగూడ సీసంఘమువారికికరంపలేదు. వారు భారత కాంగ్రెసు సంఘమునకు అపీలుచేసిరి. వారు ఉత్తరవుల నీయకముందే 20 మందిక్రొత్తవారి చేర్చుటకు ఈ నెల 12 వ తేదీనివాగ్ధూరులో సభ జరిగెను. ప్రారంభముగా కార్యదర్శి డాక్టరు మండగారు ప్రకటించి 140 మందిలోను 61 మందికి మాత్రమే ప్రవేశము కలనని. 45 గురు వచ్చిరి. వారాసభలో ఏ నిరంకుశచర్య వాడేవించిరి. అధ్యక్షుని ఏర్పరచకముందే వారి ఆక్షేపణలన్నీటిని తిరస్కరించిరిని డాక్టరు మండిగారు తెలిపిరి. పిమ్మట కళిబ తెల్లగుగారి సభ్యత్వముగా నేర్పరచిరి. పిమ్మట వాసభ్యులు మరలవాడేపణ చేసిరిగానిసభము లేజోయినది. అంతట 45 గురిలోను 20 మంది సభను విడిచిపోయిరి.

ఈరీతిగా చేర్చుకొనబడిన సభ్యులతో డాక్టరు మండగారిపక్షమువారు త్వరలో నడవోగులను భారత కాంగ్రెసుసంఘ సభ్యులను గూడ ఎన్నుకొన గోరుచున్నారు. రాష్ట్రీయములందరు సీనిరంకుశచర్యలకు ఆగ్రహము చెందియున్నారు. చాలమంది భారత కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శి ప్రాసిరి.

అను చిరునామము ఒకతెజా తపాలబిల్లును వంచి ఉత్తరము వ్రాసివ్రో, 1. అధ్యక్షుడు కలెజీకు 2. సోదరులు యిన్న వేయచ్చు "అను రెండు అంశభాషణతో నున్న చిన్న పుస్తకములను వారు ఉచితముగా పొందెదరు.

అంధకరిక

మొన్నటి సోమవారమునాడు, లాసానగరమున తురుష్క సంత సమావేశము జరుగవలసియుండెను. ఇంతకాలము తుర్కీ సమస్యను పరిష్కారము గావించుటకు, మిత్రమండలివారు కాలయాచిత్యముచేయుచుండిరి. ఈ మారయినను తలపెట్టిన దినమునకు మిత్రమండలివారు సమావేశము గారయిరి. తుర్కీ సమస్య త్వరలో పరిష్కారముగట ముందేని ప్రాచీన రభిప్రాయపడినను, బ్రిటీషు పారికిను వ్యతిరేకముగనున్నారు. ఇరువదియవ తేదీవరకు సభ జరుగ గూడదని మిత్రమండలి నిర్ణయించినను, తురుష్క ప్రతినిధులు మాత్రము 13 తేది నాటికే లాసానగరమునకు వెడలియుండిరి. ఇన్ఫాంట్ పాపాగారు కత్రికా ప్రతినిధు లొకరితో ముచ్చటించుచు, సంతకారకు తాము ఎంతటి యాతురము జూపుచున్నదియు, తాము లాసానగరమునకు ముందుగవచ్చుట బట్టియే కనుగొనవచ్చుననియు మాతృదేశస్వాతంత్ర్యమును రక్షించుటకు తాము నడుము గట్టుకొంటిమనియు బలికిరి. తురుష్క సమస్యకట్ల, ప్రాచీనవారు జూపిన సద్భావము నయినను లాసానగర ప్రభుత్వమువారు వెనుక పాపాలక, తురుష్క ముప్పుదెచ్చి బెట్టికొనిరి. లాసానగర ప్రభుత్వ మంతరించినను, బోనార్లా ప్రభుత్వమును వివేకముతో మెలగునను సూచనలు గవలించుచున్నవి. కర్జును ప్రభువుగారు వెనుకటి మార్గమునే అవలంబించుటచే మరల సందిగ్ధస్థితి యుదయించినది. తుర్కీపై సమరము నలుపుటకు లాయమజార్డిగారు ఇంతకు పూర్వముజేసిన అట్టహాసము విఫలమయ్యెను. ప్రాచీ, ఇటలీ దేశములు లాయమజార్డిగారి ప్రయత్నములకు తోడ్పడుటకు చూరుగ, చానక్ నుండి తమ సైన్యములను దీసివైచెను. ఈ మారుగూడ కాన్స్టాంటినోపిలు నందు మార్గములను ప్రవేశపెట్టవలయుననియు, ఆ నగరమును ముట్టడించవలయుననియు, బ్రిటీషు పార్షి గోరిరి. ప్రాచీ, ఇటలీవారల తోడ్పాటులే సది, పిర్కొరుకు తీవ్రచర్యల నవలంబించజాలరు. బ్రిటీషు పార్షిని ప్రాచీవారికిని మధ్య ఈమారును భేదాభిప్రాయము ప్రసించినటుల, విదేశ తంత్రీ వార్తల బట్టి గ్రహించవచ్చును. లాసానగర నేరీతి నయినను త్వరలో జరుగుట కేర్పాటు జేయువలయుననియు, మిత్రమండలి వారికిని తురుష్కలకును మధ్య సమాధానము గుదురుటకు ప్రతిబంధకము లుండగూడదనియు, ప్రాచీన వారభిప్రాయపడినటుల తెలియుచున్నది. ఇందువలన తుర్కీని దండించుటకు చేసిన ప్రయత్నములు సారిరాకబోయెను. ఇంగ్లండుతో సఖ్యము గవలంబుట కిష్టమయినను, తురుష్కలతో విరోధము వహించుటకు, ప్రాచీన కిష్టములేదు. మహమ్మదీయ జనసంఖ్య బ్రిటీషుసామ్రాజ్యమునందత్యధికముగ నున్నపుడు, మహమ్మదీయ పాంశులను సఖ్యపరుచుటకు, ప్రాచీనకన్న ఇంగ్లండు ఎక్కుడు ముందుకువచ్చి యుండవలసినది. అందుకు మారుగ ప్రాచీన ప్రయత్నమును మరల మరల జూపుట, ఇంగ్లండు శ్రేయమున కనుకూలంపదు. టైము

పత్రికా విలేఖకుని వృత్తాంతము ప్రకారము, మిత్రమండలివారు తుర్కీని విడిచిపెట్టుటయే యత్నమని ప్రాచీన రభిప్రాయపడుచున్నారు. అట్టితరీ, ఎంత త్వరలో నీ పని జరిగిన నంత మేలుగ నుండును. మిత్రమండలివారు కాన్స్టాంటినోపిలులో అధికారము చలాయించునెంచుటచే, విషమస్థితి సుభవించినది. తుర్కీపరాధీనముగ నుండుట కిచ్చగించుటలేదు. పరాధీనత్వము పెంచెడి ఏర్పాటులకు తుర్కీసమ్మతించకున్నది. ఈ కాలమున సైతము నేరముల విచారణకట్ల తురుష్క ప్రజలకన్నను విదేశీయుల కెక్కుడు సౌకర్యము లుండవలయునని గోరుట, తుర్కీ స్వాతంత్ర్యమునకు వ్యతిరేకముగ నుండును. తురుష్కలు ఆంతరంగికపు సంస్కరణములను గావించుకొనిరి. ఇవి జరుగకుండ నాటక జరుచుటకు చేసిన యత్నములు విఫలమయ్యెను. సుల్తాను, బ్రిటీషువారి చేతులలో కీలుబొమ్మనలె ప్రవర్తించుచుండెను. ఇట్టి వృత్తుతో తుర్కీ సంతృప్తి జెందియుండజాలదు. అంగోరా ప్రభుత్వమువేరుగను, కాన్స్టాంటినోపులు ప్రభుత్వము వేరుగను జరుగు కొలదియు, తుర్కీ కడు దుర్బలస్థితియందుండును. కమాల్ పాపాగారందుచే, ఒక్క ప్రభుత్వమును నెలకొల్పెను. సంత సమావేశమునకు రెండు ప్రభుత్వముల ప్రతినిధులను మిత్రమండలి వారాహ్వానించుటచే, కమాల్ పాపాగారు తొందరపడి సుస్థిరమగు నేక ప్రభుత్వమును వెంటనే స్థాపించుట యవసర మయ్యెను. తుర్కీ గౌరవమును కాపాడజాలని, సుల్తానుతో ఆ దేశ ప్రజలు సరిపెట్టుకొని యుండజాలరు. సుల్తాను రాజ్యాధికారమునుండి తొలగింపబడుట, తురుష్కలకు సంత సము గలుగజేసెను. ఈ ఏర్పాటు నాథారము జేసికొని హిందూదేశ మహమ్మదీయులను కలవరపెట్టుటకు యత్నముజేసిరి గాని, లా భము లేదయ్యెను. కిలాఫాత్ ప్రశ్న కిందువలన గలిగిన నష్టమేదియు లేదు. ఈ సంగతిని ఆ గాఖానుగారుగూడ స్పష్టపరచిరి. తురుష్కలు బలహీనమగు నిరంకుశపరిపాలనమును సహించజాలరు. ఇప్పుడు పరిపాలనాధికారము తురుష్కజాతీయ సభయందు నిలిచియున్నది. సుల్తానుకు కలీఫా అధికారముండును. దానిని రక్షించుటకు తురుష్కజాతీయసభ బూనుకొనును. ఇటులలేకున్న దుర్బలుడగు సుల్తాను, కిలాఫాత్ నెటుల రక్షింపగలుగు? ఈ ఏర్పాటునకు, హైందవమహమ్మదీయులు తమ యామోదమును దెలుపుచున్నారు. ఇంతియగాక కలీఫా నెన్నుకొనుటకు మహమ్మదీయుల కధికార మొసగిడినది. కలీఫా ఇంతవరకును మహమ్మదీయులచే నెన్నుకొనబడుచుండెను. ఇందుకు వారసత్వపుహక్కు లేదు. సుల్తానును రాజ్యాధికారమునుండి తొలగించుటకు ఇది మొదటిపర్యాయముగాదు. ఇంతదనుక అనేకపర్యాయములిటుల జరిగెను. కమాల్ పాపాగారి, తోడ్పాటువలన, కలీఫా కెక్కుడుభలము చేకూరెనని మహమ్మదీయులు సంతృప్తి జెందుచున్నారు. మహమ్మదీయుల మనములను కలవరపెట్టి, తుర్కీయెడల వారిలో ద్వేషముబుట్టించు ప్రయత్నము వ్యర్థమయ్యెను. ఏదియోకారణము నాథారముజేసికొని, తురుష్క సమస్యనుదాటవేయుటకుబూనుచుండురు. ఈ బాధ్యత అంతయుబ్రిటీషుప్రభుత్వమువారిపైనిలిచియున్నది. లాయమజార్డి ప్రభుత్వమువారికన్న బోనార్లా ప్రభుత్వమువారికముందైనను నెక్కుడు జాగరూకతతో మెలగెదరో లేదో త్వరలో తెలియగలదు. మహమ్మదీయ ప్రపంచమును సమాధానపరుచుటకు బ్రిటీషు వారికి కడపటియవకాశముగలదు. ఈ యవకాశము నయినను వీరు సద్వినియోగపరుచుట, ముఖ్య వశ్యకము.

అడిగిన దొకటి, చేసినది వేరొకటి

కాంగ్రెసు శాసనోల్లంఘన సంఘసేవక బాదిన, అడిగిన దొకటియు, చేసిన దొకటియునని పొడగట్టక మానదు. జానువెలలో లక్ష్యంపురమున జరిగిన అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంఘసమావేశమునందు జేసిన తీర్మానమునందు ప్రభుత్వమువారు తీవ్రనిర్బంధమునకు గడంగినను, కాంగ్రెసు ప్రచారకు లే మాత్రమును వెనదీయక నిర్మాణ కార్యక్రమమును అత్యంత త్యాగభావముతో కొనసాగించుచున్నటుల దెలుపబడెను. కాంగ్రెసు ప్రయోజనములను పెంపొందించుటకేమి, సమష్టి శాసనోల్లంఘనమునకు సంసిద్ధమగుటకేమి, నిర్మాణ కార్యక్రమమును కొనసాగించుట అవసరమని యెంచి, దీనిని అతి త్వరతముగ పూర్తిజేయవలయునని కాంగ్రెసు కమిటీవారు ప్రజలనుగోరిరి. ఈ తీర్మానమునందు నిరాశ ఎక్కడను గనుపించదు. తీవ్రనిర్బంధముల మధ్య ప్రజలు జూపుచున్న కార్యదీక్షకు కమిటీవారు సంతసించిరి. ఇంతియగాక ప్రజలు త్వరలో తమధర్మమును నిర్వహించవలయునని గోరిరి. ఈ తీర్మానము జూను రివ తేదీన జరిగెను. శాసనోల్లంఘన సంఘమువారి విచారణ 30 తేదీన ఆరంభమయ్యెను. కాంగ్రెసుకమిటీవారి హెచ్చరికను కొనసాగించుటకు ప్రజలకు తగిన వ్యవధిగలగా? లేనపుడు, ప్రజలు నిర్మాణకార్యక్రమమును తీవ్రగ కొనసాగింపలేదని ఎంచి, వారికి చురుకు పుట్టించుటకు శాసనసభా ప్రవేశమును వారి ఎదుట బెట్టవలయునని నెహ్రూప్రభృతులు సూచించుట, అసభ్యముగ గనుపించుటలేదా? నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుచున్నందులకు ప్రజలను మొదట బొగడి, కొలది కాలమునకే నిరసించుట భావ్యముగనుండునా? ప్రజలు తమ ధర్మమును కొనసాగించుటకు వారికి తగు సావకాశము నొసగవలదా? ఏదియో నొకరితీ శాసనోల్లంఘనమునకు బూనవలయునని, దేశములో నభిప్రాయము వ్యాపించియున్నదనియు, అందు విషయమై విచారణసంఘమువారు దేశస్థితిని గనుగొనవలయుననియు, కాంగ్రెసుకమిటీ తీర్మానము గోరెను. శాసనోల్లంఘనమునకు గడంగుటకు వీలులేదని విచారణసంఘమువారు రభిప్రాయపడుటచే, శాసనసభా ప్రవేశమును సూచించుట అవసరమయ్యెనని, నెహ్రూప్రభృతులు దెలుపుచున్నారు. కాని సమష్టి శాసనోల్లంఘనమునీ సంఘమువారు అంగీకరింపక బోయినను, వ్యక్తి శాసనోల్లంఘనమునకును నిష్టితమగు సమష్టి శాసనోల్లంఘనమునకును, ఈ సంఘమువారు రవకాశమిచ్చిరి. ఇట్టిస్థితిలో, శాసనసభా ప్రవేశమును సూచించుట కెట్టి యవకాశమును గలుగలేదు. నిర్మాణకార్యమును దీక్షతో కొనసాగింపుడని, కాంగ్రెసుకమిటీవారు జేసిన హెచ్చరికనే వీరును గావించియుండవలయును గాని నిరర్థకమగు శాసనసభల ప్రతిక్షిప్త వంకకు ప్రజల దృష్టినిమరల్చియుండగూడదు. త్యాగమహిమనీ సంఘమువారు వర్ణించియుండిరి. అట్టితరీ, ప్రజల నందుకొరకే వీరింకను పురికొల్పవలసియుండెను. కాంగ్రెసునందు గాంధీమహాత్ముని ఉపదేశములందును ప్రజల విశ్వాసము చలించలేదనియు, ప్రభుత్వమునందు విశ్వాసముపూర్తిగ చెదిరిపోయెననియు, స్వశక్తియందు వీరి విశ్వాసము బలపడెననియు, తమ ముక్తి తమ హస్తములందే గలదని ఓరికి దెలిసినచే సనియు, నిర్బంధములు ప్రజల నిశ్చయమును దొలగింప జాలనని నిరపరాధజననియు, ఈ సంఘమువారు గనుగొని సపుడు, వీరిలో గొందరు పరధర్మమున కనుకూలించెడి ప్రతిక్రియను బోధించుటకెట్టి ప్రయోగ నుపేందదు. హాటజీగారి నిరాశకు ఎంత

మాత్రము తావు గనుపించదు. సర్ చిమకలాల్ సితాల్ వాడ్ మొదలగు నాయకులుగూడ నిరాకరణోద్యమము జేసిన యువకారము నెటుల బాగ డిరో, విచారణ సంఘమునా రుదహించిరి. ప్రధాన మంత్రియు, రాజప్రతినిధియు జేసిన బెదిరింపులకు ప్రజలనిశ్చయమెటుల ప్రత్యుత్తర మొసగుచున్నదో, వీరు గ్రహించిరి. ఎన్నికల బహిష్కారమెటుల విజయము గాంచెనో, శాసన సభల ప్రతిష్ఠ ఎటుల దొలగిపోయెనో, సంస్కరణముల యుపజయమెటుల స్పష్టపడెనో, నాల్గవ అధ్యాయమునందు వీరు తేట పరిచిరి. విదేశవస్త్ర బహిష్కారపు దెబ్బ లాంకు మైరునకును, మాంఛెర్పునకును ఎటుల దగిలెనో వీరు తేటపరచిరి. ఈ సందర్భములలో నిర్మాణ కార్యక్రమమును ఎక్కడు దీక్షతో నిర్వహించవలయునని కోరుట భావ్యముగ నుండును. అంతయు గాని కొరగాని ఉద్దేశములతో నిమిత్తముండదు. కేవలము ఉద్దేశమునై నాధారపడియుండే యుద్యమము చిర కాలము నిలువజాలదనియు, అట్టి వాని నుండి మరలి, ప్రజలు తమ ధర్మమును శాంతిముగ నిర్వహించుచో విజయము గలుగుననియు, గాంధీ మహాత్ముడు బోధించియుండెను. దేశములో గను పించిన ఉద్దేశ రాహిత్యమును గని, నెహ్రూప్రభృతులు నిరుత్సాహము జెంది, శాసనసభా ప్రవేశమును బోధించి యుండవచ్చును. ప్రశాంత స్థితి యొక్క గంభీర భావమును వీరు గ్రహించజాలక బోయిరి. దేశము మత్తుదగిలియున్నదను కున్నను, మత్తును వదల్చుటకు విషవాయు ప్రయోగము సాధనము గాజాలదు. నెహ్రూగారి సూచనలవలన ఇంతవరకు గలిగిన యభివృద్ధిగూడ యంతరించుననుటకు సందియము లేదు. “బర్లోలో నిర్మించబడిన నిర్మాణ కార్యక్రమముపైననే మన మాధార పడియుండవలెను. అది యే మనకు తప్పక బలము నొసగగల”దని, విచారణసంఘము వారు చెలిపిరి. ఈ విషయమునందే విశ్వాసముంచి, దేశము పాటుపడుచో, సందేహములెల్లను తొలగిపోగలవు.

విజయవాడ మ్యునిసిపాలిటీ

బెజవాడ మ్యునిసిపాలిటీ సంఘపు ఎన్నికలగూర్చి రామలింగారెడ్డిగారు నిన్నటిదినము శాసనసభలో పడిగినప్రశ్నకు, ఎప్పటివలెనే, జవాబియబడెను. క్రొత్తశాసనముక్రింద, ఎన్నికలు జరుగవలయునని, ప్రభుత్వమువారు ఒక సంవత్సరమునందు ఆరుమార్లు ఉత్తరువులనిచ్చిరట. కాని ఈ ఉత్తరువులములలోనికి రాకపోయెను. ఇందుకుసంబంధించిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను తాము బహుల్పరపజాలమని, ప్రభుత్వమువారు చెలిపిరి. ఎన్నికలకొంకు మరియొకచై రైతును నియమించవలయునని మ్యునిసిపలు కౌన్సిలువారు తీర్మానించినసంగతి నిజమేగాని తమకట్టి యధికారములేదని ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము. కొన్నివార్డులలో ఎన్నికల జరుపుటకు శేషగిరిరావు నాయుడుగారికి చైరైతుగాను తమ యధికారములను ఒప్పగించిన సంగతిగాని, ఈ డెలిగేటుచైరైతుగాను నాల్గవ, పదియవ వార్డుల బ్యాలటుపెట్టెలను తెరిచి ఫలితములను ప్రచురించిన సంగతిగాని, ప్రభుత్వమువారు తమకు చెలియదనిరి. మూడు నాల్గవార్డులపెట్టెలను, ప్రస్తుతపు చైరైతుగానే తెరిచిరట. మూడవవార్డునకు వీరుమొదట అభ్యర్థులుగనవును, పిమ్మట మానుకొనిరట. మూడవవార్డులో నిచ్చినవోట్లలో కొన్ని వోట్లు చెల్లవని చైరైతుగాను ప్రభుత్వమునకు చెలిపినసంగతి నిజమేగాని, చెల్లదగినవోట్ల ననుసరించియే ఫలితములను ప్రకటించవలయునని ప్రభుత్వమువారు చైరైతుగానికోరిరట. అప్పటికప్పుడు చెల్లనివోట్లను రికార్డు జేయకుండ, అన్నింటిని చై

రైతుగా రొక్కపర్యాయమే లెక్కబెట్టిరా యని రెడ్డిగారడుగ, ప్రభుత్వమువారు తమ కాసంగతి తెలియదనిరి. క్రొత్తకౌన్సిలు నింకను ఏర్పడవలేదనియు, చైరైతునుఎన్నిక జరుగుటకు తేదీని నిర్ణయించలేదనియు, ప్రభుత్వమువారు రొప్పుకొనుచు, క్రొత్తకౌన్సిలు నిర్మించబడినపుడు, ఈ కౌన్సిలు తన అధ్యక్షు నెన్నుకొనునని మాత్రము సూచించిరి. ఈ సంగతి ఎల్లరకును చెలిపినదే. కాని, క్రొత్తకౌన్సిలును నిర్మించు తెచ్చును? ఆ సంగతిని ప్రభుత్వమువారు రింతవరకును బయట పెట్టలేదు. ఇందుకు సంబంధించిన కాగితములను బయట పెట్టుటవలన, లాభమేదియు లేదనియు, ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశము, అధికారవర్గ ముపయోగించెడి భావనూత్రము, మంత్రివర్గమునకు గూడ చక్కగ వట్టుబడినది. ప్రభుత్వమువారిచ్చిన జవాబుబట్టి, నూతన మ్యునిసిపలుసంఘము ఇక నయినను త్వరితో స్థాపించబడునని గాని, అధ్యక్షుని ఎన్నిక త్వరలో జరుగునని గాని తలచుట కవకాశము గనుపించుట లేదు.

నెహ్రూప్రభృతులు : జయకరుగారి హితము

మహారాష్ట్ర ప్రముఖులగు జయకరుగారి హితమును గమనించి నెహ్రూప్రభృతులు గాలిలో మేడలగట్టకుండుట శ్రేయస్కరము. శాసనసభ లలో జేవలయుననెడి స్వల్పసంఖ్యాకు లయినను, సంస్కరణముల నుపయోగించ నెంచుచున్నారు గాని ప్రతిష్ఠంభనలకు బూనకొనుట కిష్టపడుట లేదు. బొంబాయి క్రానికలుపత్రికకు జయకరు గారు వ్రాసినలేఖనుజూచిన నెహ్రూగారి సూచనలకు వీరెంతమాత్ర మిష్టపడుటలేదని తెలిసికొనవచ్చును. సంస్కరణములను భగ్నపరుచు నుద్దేశముతోమాత్రమే శాసనసభలకు వెడలుట అవివేకమని వీరియుద్దేశము ఇప్పటినుండియే. సభ్యులీతిని పనిజేయవలయునని ఆజ్ఞయొసగుట భావ్యముగ నుండదని వీరు తెలుపుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారవలంబించెడి నిష్కృత్యముననుసరించి, శాసనసభ్యులరీతి మారుచుండవలయునని వీరి యుద్దేశము. రిస్పాన్సివ్ ప్రభాకారము వీరి కిష్టమగుటకు సందియములేదు. అధికారవర్గము ఏమాత్రమును లొంగక, ప్రతిష్ఠంభనకు గడంగుట కవసరమని తోచినపుడు, సభ్యులించుకు బూనవచ్చును గాని పిచుగుకు బియ్యమునకు ఒక్కటే మంత్రము పనికిరాదని వీరు తలంచుచున్నారు. శాసనసభలలోనికి ప్రతిష్ఠంభనలకొరకు మాత్రమే బోయెదమని ముందుగ ప్రకటించుటచే ప్రజలబలము తగ్గిపోవుననియు, ఇది దోషమగుననియు, వీరు స్పష్టపరుచుచున్నారు. ఇంతియగాక, వీరు జరియొక ప్రబలభృతరము గనుబటుచున్నారు. జాతీయోద్యమమునకు నైతికాధిక్యమును నిలుపవలయునని తమ యుద్దేశమనియు, అందుచే ఉద్యమధర్మమునకు సంస్కరణ భగ్నప్రయత్నములును ప్రతిష్ఠంభనలును ప్రతికూలములనియు, జయకరుగారి యుద్దేశము. నెహ్రూగారి సూచనలవలన లాభము లేకపోగ, నైతికముగ గూడనవి నష్టము గలిగించునని జెప్పుటవలన, జయకరు పక్షమువారికిని నెహ్రూపక్షమువారికిని హత్తు గురదరుట నిశ్చయము. నెహ్రూప్రభృతులు ప్రతిష్ఠంభనోద్దేశము గనుపరుచుట దురదృష్టమని, వీరు తలచుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో ప్రతిష్ఠంభనలను చేరుకో నిరాకరణ ధర్మమును చెడగొట్టు ప్రయత్నమును, నెహ్రూప్రభృతులు విరమించి, మహాత్ముని యుపదేశములు కొనసాగుటకు తమకత్త పుతను వినియోగించుట శుభావహము.

శాసనసభల బహిష్కారము : బెంగాలునిశ్చయము

నాయకు శాసన యధికులయినను, ప్రజాభిప్రాయమును తృప్తిపించుచో, వారియజ్ఞలను పాలించు వాడందగు. చిత్తరంజనదాసుగారియెడ వంగదేశమునందెంతశాసనమున్నను, నిరాకరణధర్మమును భంగపరచెడి శాసనసభాప్రవేశమునకు ప్రజలు సమ్మతించజాలరు. దాసుగారి యుపన్యాసము, బెంగాలుప్రముఖులలో విశ్వాసము గలిగించజాలక బోయెను. శాసనసభాప్రవేశమును నిరాకరించుచు ప్రకటనముగావించుట తమధర్మమని వారుకలచిరి. వంగదేశ కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులు ఏబదిమంది గలిసి, ఇట్టిప్రకటన నొకదానిని ప్రచురించినటుల, అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు తంతివార్తలు చెలుపుచున్నవి. వీరిలో హరిదయాల్ నాగ్, నిర్మలవంద్ర, డాక్టరు సురేంద్రచంద్ర బెనర్జీ, డాక్టరు ప్రభుల్ల చంద్రఘోష మొదలగుప్రముఖులు గలరు. ప్రతిష్ఠంభనలు దేశశ్రేయమునకు భంగకరమనియు, నిరాకరణమాత్రమున కివి విరుద్ధమనియు, దాసు నెహ్రూప్రభృతుల నాయకత్వమును తానుగీకరింపజాలమనియు, శాసనసభాప్రవేశము ఏమాత్రము బనికరాదని ప్రజలు వోటు జేయవలయుననియు, వీరు హెచ్చరించుచున్నారు. వంగదేశము వీరిహెచ్చరిక ననుసరించునని భావించెదము. ఆంధ్ర కిలాఫాత్ సంఘమువారు కాకినాడలో సమావేశమై శాసనసభల ప్రవేశము బనికరాదని నిర్ణయించిరి. దేశనిశ్చయము మరియొకమారు వెల్లడి యగుటకు దాసుప్రభృతులు తోడ్పడినందులకు తెంతయు సంతసించవచ్చును.

పంజాబు శాసనసభ గురుద్వారముల బిల్లు

18 వతేదీని పంజాబు శాసనసభలో ఫజల్ హుస్సేన్ గారు గురుద్వారముల బిల్లుపైని నెలెత్తుకొని నివేదికను సమర్పించి ఆంధ్రులసభ్యులను సంతకముజేసిరి. రాజా సరేంద్రచంద్, నజబత్ రాయ్, మహారాజా లిల్లి గార్లు భిన్నాభిప్రాయమును వ్యక్తించుచు సంతకముజేసిరి. రి. గురు. సిక్కు సంఘసభ్యులు కాంగ్రెసుకును శేషియు పాల్గొనలేదు. రాజా సరేంద్రచంద్, నజబత్ రాయ్ గార్లు తమ ప్రత్యేక నివేదికలు నిట్లు వ్రాసిరి: “సంఘములో సభ్యులగు నన్న సిక్కులు కాంగ్రెసుకును పాల్గొని యుండినచో కొన్ని సమస్యలు నిర్మించి యుండెడి వారమే. కాని వారెల్లు శేషి మిచే మేమా విషయములగూర్చి ప్రస్తావించదలవలేదు. సిక్కు సభ్యులేగ్రీకులు ప్రతిఘటించుచుంక వీ బిల్లును గురించి చర్చింప నెంచుట లాభకరము” చిట్టిగారు తమ నివేదికను సభ్యులలో కొందరు మరివిషయక మను నారాధన గావించుట కెట్టి యభ్యంతర ముండదగదనిరి.

పంజాబు కోర్టు క్లీక్ బిల్లు కిమా ఇంటి ఆఫ్ బిల్లును శాసనముగా ఆంగీకరింపబడెను. 30 మేనాడు గాడ్ గారిచే ఇండియా క స్టాంప్ (పూజా అమెండ్ మెంటు) బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడెను. గణపతిరాయ 27 శతాబ్ది నుపవాదించిరి. సభ మరునాటికి నిశేషముబడెను.

డాక్టర్ వి నెంతుగారు

“స్వపరిపాలనము సుపాదించుకూర్చుము”

చైవమును గుర్చి యధిగణించుచు డాక్టర్ వి నెంతుగారు తన విధానము పరిపూర్ణము కాదనియు, అంతః పరిపాలనావిధియు, దీనికన్న పరిపూర్ణమును కనెన రియాజుజేసివో తన్ను నాంగీకరించెదననియు, ఆస్ట్రేలియావలె ఇండియాదేశముకూడ తనలాగ్నియధిభాము నిర్ణయించుకొనుట ననియు, అంతరము త్రిటిషు మంత్రివర్గమునకానిధాన మన్నిపవలెననియు, ఇట్టివర్గము ధైర్యవృత్తి కని నిందింపదగినయ్యు, భారతవర్షమునకు మిగిలిన సామ్రాజ్య భాగముతోపాటు సమాన గౌరవ మొసంగలె ననియు దేశభవకు స్వాతంత్ర్యముండకలె ననియు, ఆ సహాయ వారులు శాసనసభలలో ప్రవేశించి సాయమొసంగ నిశ్చయించుట కుభయవకరమనియు ఎన్నుకొనబడినచో నారిని రానిచ్చుట కెట్టి అభ్యంతర ముండదగదనియు, పైన్స్ శాసన విజ్ఞానకాంక్షలు రిచ్చుచు గలిగిన లాభలన్నియు భారతీయులకేము జేయవలెననియు సిబ్బందిగొనుకొనక భారతీయులకే నియమించవలెననియు, ఇంగ్లండుండి సిబ్బందిగొనుట ఉద్యోగులను నియమించవలెననియు నుడిపిరి.

మద్రాసు శాసనసభ

గౌ. రెడ్డినాయుడిగారి బిల్లు విషయమై ఆలోచించుటకు సెలెక్షన్ కమిటీ నియమింపబడుట

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ పునర్నిర్మాణము

ఫలహాసనం రమణ శాసనసభ సమావేశమై గౌ. రెడ్డినాయుడిగారి బిల్లుపై చర్చ ప్రారంభించెను.

శాంతిగిరి గౌ.దేవుగారు బిల్లును బలపఱచుచు కేరళము గొప్ప పరిశోధనను ఆభివృద్ధిచేయుట ప్రజాసామాన్యమున కరి లాభకరము కాదనియు గృహపరిశోధనలకు కూడ తగుప్రోత్సాహమునగువిషయమై చర్చించుట శ్రద్ధపుచ్చుకొనలయునని చెప్పిరి.

ప్రతిభాశాలయములను స్థాపించుట అవసరమని సలహా ఇచ్చుచు పక్కీరసామి పిల్లెగారి బిల్లును బలపరచిరి.

మోదర్ల రామచంద్రరావుగారు ఇట్లు చెప్పిరి:-

బిల్లు ఉద్దేశముల విషయమై ఎవ్వరికిని భేదాభిప్రాయముండదు. నాకుమాత్రము కొన్ని సంశయాలున్నవి. డి. కల్యాణమను రూపాల నవనందిని రెవ్వురు ప్రభుత్వమువారు కొన్ని సంవత్సరములందు మాత్రమే అభ్యుత్థియవచ్చును. పరిశ్రమల అభివృద్ధియొనగట అభ్యుత్థియవచ్చునని ఆయాలులందు లేదు. ఈబిల్లు ఉద్దేశముగమీరని పరిశ్రమల స్థాపించెదమని అభ్యుత్థియవచ్చునని ప్రభుత్వమువారికి దీర్ఘకాలము సంపేదము. ప్రభుత్వము వారేదీర్ఘకాలము భయము నుపసాదించుకొని లేలపడలయునని కోరుచున్నాను.

బిల్లునందలి సామాన్యమార్గములు తృప్తికరముగ నున్నను వివరముల విషయమై సెలెక్షన్ కమిటీవారు తగుశ్రద్ధ కలిపించి యాచటమువలన రాష్ట్రమునకు లాభముకలుగ నట్లు బిల్లుమార్పు చేయునని కోరుచున్నాను. చట్టము ఎట్లున్నను చట్టపు ఉద్దేశములను కోరని సాగించుకొనుచు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించు సానభూతి ఉత్సాహము ముఖ్యము. వ్యవసాయదారులకు అభ్యుత్థియగుట కొన్ని సంవత్సరములక్రితము ఒకచట్టము నిర్మింపబడినది. కాని చట్టమునకు సంబంధించిన నిబంధనలు మిగిల ఆసంప్రదించుకొనునందులకు చేరెను. అప్పు ఇచ్చుటకు ఆసంప్రదించుకొని నిర్బంధములు కలుగజేయుటచేయు యాచటము నిష్ప్రయోజనమైనది. చట్టపెట్టున్నను చట్టమునకు సంబంధించిన నిబంధనల ననుసరించి చట్టపులాభము లుండగలవు. కష్టమగు నిబంధనల మించిచట్టములనుడ సరళములుగ మార్చుచున్నది. నవనందినిని చట్టమువిషయమై కూడని బంధులకల్ల చట్టనిర్మాతల సదుద్దేశములు క్రియార్థమయ్యెను. ప్రభుత్వమువారికి నిబంధనలను తయారుచేయుటకు సంపూర్ణాధికారమున్నది. బిల్లును ఆనుసరించి ప్రభుత్వము వారు అన్ని అధికారములను తయారుచేయుచుకొని యున్నారు. ఈ విషయముల నన్నిటిని సెలెక్షన్ కమిటీవారు ఆలోచించుట అవసరము.

చర్చకు ప్రభుత్వం మిచ్చుచు గౌ. రెడ్డినాయుడు గారి బిల్లు చెప్పిరి.

ఈబిల్లును ఆమోదించి మొదట నాకు చేయూత నొగి సంకులకు మీకు వ.దాము లర్పించుచున్నాను. పరిశ్రమలకు సహాయము చేయుటకు అభ్యుత్థియము మార్చుచు వాడియు ప్రభుత్వమువారు సహాపుట్టిన యున్నారు. రెవ్వురు శాసనసభలందు ఆమోది చేయు చట్టపు ఉద్దేశములను కోరనిసాగించుటకై రాష్ట్రము ప్రభుత్వముల వారు అభ్యుత్థినికోరవచ్చునని డి. కల్యాణమను రూపాలయొక్కది. ఇదియే మా ఆభారము. ప్రభుత్వమువారు అభ్యుత్థియవచ్చును ఆ అభ్యుత్థి మరల రాబట్టుకొను విషయమై సంపూర్ణాధికారములు కలిగియుండుట అవసరములు అంగై కు వర్తించునని వారు కోరి ఆ తేజవలచియున్నారు. పరిశ్రమల సభివృద్ధిచేయుటయే ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశముగాని పరిశ్రమలను కలుగజేయుటయొనగట ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశము కాదు. పరిశ్రమల నివహము నా అభిప్రాయములను ఆరికొంగుమువారి ముందు తెలిపియుంటిని ఏ సంస్థాపనలయందు ప్రభుత్వము వారు లాగును యుండుటకు భారతీయుల కళాకళ ముందునో అట్టి కంపెనీలకుమాత్రమే ప్రభుత్వము వారు భవనహా యముచేయుట యవచితమని నేను ప్రతి. యుంటిని. అదిగాక అట్టి కంపెనీలు యాదేశమునందే రిజిస్ట్రేషన్ చేయబడవలసినవి కూడ తెలిపియుంటిని. ఈ ఉద్దేశములనే సులభముటకు నాశక్తి కొలది నేను ప్రయత్నించెదను.

ఈ బిల్లును ప్రజాసభలయందును శ్రీ గృహము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింపబడెను.

సెలెక్షన్ కమిటీ

ఈ బిల్లు నిమిత్తమై ఆలోచించుటకు యా క్రింద చేర్చినవారిని సెలెక్షన్ కమిటీ నియమించుటలయనని గౌ. రెడ్డినాయుడుగారు ప్రకటించిరి.

గౌ. కె. వి. రెడ్డినాయుడు, గౌ. నర్. టాడుపాంట, గౌ. కె. శ్రీనివాసయ్యగారు, ఎ. జె. జి. కాంతెలు, డాక్టరు జనుమాతే, సి. వి. వెంకటాచలయ్యగారు, మహామయ సదల్లా టాడుపా సాపాటు, డబ్బు. ఆలెగూడెరు పెట్టోలు, డి. బి. కె. మార్యనారాయణమూర్తి నాయుడు, ఓ. తనికచలంశెట్టి, సి. పి. రామసామియ్యగారు, నర్. పి. త్యాగరాయశెట్టి, వి. ఎ. వలదయ్య, డి.బి. గోవిందరావు చతుర్భుజరావు, డి. బి. యం. కృష్ణమరాయుడు, బి. మునిసామినాయుడు, వి. పి. పక్కీరసామిపిల్లెగారు.

ఈ శ్రీగృహము ఆమోదింపబడినది.

విశ్వవిద్యాలయపునర్నిర్మాణము

విశ్వవిద్యాలయపునర్నిర్మాణపు బిల్లును ప్రజాసభయందు విద్యాశాఖమంత్రియగు గౌ. పొత్తోగారు 1 1/2 గంటల కాలమున వ్యసించిరి.

(ఉపశాసనసభనామ ఉదవటిడికము ప్రకటించబడినది)

గౌ. పానుగల్లు రాజుగారు, బిల్లు ప్రజాసభయందునకును బలపరచిరి.

మొదటగా

క్రైస్తవ కళాశాలాపాఠశాలయలకు తరచుగా మొదటగా బిల్లునుగురించి మాట్లాడుచు ఇట్లుచెప్పిరి:-

50 సంవత్సరములనుండి చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము విద్యావిషయములందు గొప్పపని చేయుచున్నదని యాదేశము నందంతయు క్రి. గలదు. నూతనాభిప్రాయములు నూతనపరిస్థితుల ననుసరించి కొత్త ఏర్పాట్లు చేయుట అవసరము మార్పు చేయుట ప్రకటించుకొని కొనసాగుచున్నందున పాతపద్ధతులను సంపూర్ణముగ వ్యసించుచు మార్పులను చేసెంతమాత్రము అంగీకరించను. ఈబిల్లు ందీ నూత్రమునకు ప్రాముఖ్యము కలుగజేసెందులకు గౌ. వం.తిగానిని అభ్యుత్థియించుచున్నాను. మార్పు కలుగ జేయవలయునని ఆమోదము ఎవ్వరినో యొక చోట ప్రారంభించవలెను. ఆమోదము చెన్నపురియందే ఆరంభించుట అన్నివిధముల శ్రేష్టము. ఈమార్పులని లాభ-ప్రయోజనముల ననుసరించి చెన్నపురి ఇతరవిద్యావికాసములకు అవర్తన ప్రాయమై యుండును.

బిల్లున దివికొన్ని వివరములు నాకు బోధకాతము. వీటిని నమముగ ననుసరించుట సెలెక్షన్ కమిటీవారిపని చెన్నపురియందలి పాఠశాలలకు ప్రభుత్వమువారు స్వాధీనముచేసికొనవచ్చునని బిల్లునందున్నది తి మాత్రము పెద్దప్రతిష్టాపనలకంటె కూడ సులభమైనట్లుచేయుట ఎ.తమాత్రము యుక్తముకాదు. విద్యకళాశాలలకు పుస్తకసహకారము అవ్యవస్థిత ఈ బిల్లుగల్గి ఏ ఏ డును. కాని కళాశాలల వ్యక్తిస్వార్థమునకు భంగము ఎ తమాత్రము కలుగనూడదు. ఈచట్టమువల్ల దక్షిణదేశమునందలి విద్యార్థులసీతులు తృప్తికరముగ వారునని నమ్ముచు బిల్లును బలపరచుచున్నాను.

అభ్యుత్థిని ఆమోదింపవలయునని ఇట్లు చెప్పిరి:- ఈబిల్లును ఆమోదింపవలసినందులకు నేను విచింతించుచున్నాను. ఈబిల్లు చెన్నపురి కళాశాలలకు విశేషముగ ప్రాముఖ్యము నిచ్చుచు ఇతర నగరములందలి కళాశాలల అభివృద్ధికి అటకము కలుగ జేయుచున్నది. పదిపైళ్లవరకే యీ విశ్వవిద్యాలయమునందలి లాభములను వ్యాపింపజేయుట ఎంతమాత్రము యుక్తముగ లేదు. తిరుచినాపల్లి వద్ద మున్నను నగరములందు చెన్నపురి కళాశాలలను ఎంతమాత్రము తిసిపోని కళాశాల లున్నవి ఈబిల్లు చట్టముగ మూరిన చెన్నపురి కళాశాలలయందే చేరి విశ్వవిద్యాలయమునందలి విద్యార్థులు అభి.పించెదరు అత్యుత్తమ కేంద్రాన్ని విశ్వవిద్యాలయముల కట్టగదలను మన మెట్లు ప్రత్యేకముగ గౌరవింపుచు చూచు మో అట్లే చెన్నపురి కళాశాలలయందు ఉత్తములైన పట్టభద్రులను ఇతర నగరములందలి కళాశాలలయందు తీర్చివేసి పట్టభద్రులను భేద మేర్పడవలను. చెన్నపురియందలి విద్యార్థులను ఖర్చు అధికముగ పెరిగి పోవును. ఇప్పటికే ఇతరులవిద్యార్థులను వనస్థిపాకర్షణలులేవు. ఈ బిల్లుగల్గి ఇతరనగరములందలి కళాశాలల స్థితిగతులు. కావున ఈబిల్లును ఆమోదింప చూచుచు ఇతర నగరములందు కూడ విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రస్థానముల స్థాపించుట అవసరము.

బిల్లును బలపఱచుచు పచ్చయన్న కళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులకు రక్షణసామగ్రిగల్గు చెప్పిరి:- అయ్యదసామి గారు అ న వ స ర ము గ భ య ప డు చు న్నారు. ఇతర నగరము నందలి కళాశాలలయందలి నాకుగలదు. వీటిలో కొన్ని చెన్నపురి కళాశాలలకన్న శ్రేష్టముగ నున్నవి. త్వరలో ఇట్టిపద్ధతులు కూడ చెన్నపురిలోనే మారగలవని నాకు నమ్మకముగలదు ఈబిల్లుగల్గి విద్యావిషయములందు కలుగవలసిన లాభము లన్నియు కలుగునని చెప్పబడుట విలువైనది గాని సరియగు మార్పునుండే వని ప్రారంభించెదమని చెప్పుచున్నాను. అంతటతో వద్ద అచ్చుల చేయుచున్నాను. గౌ. శాసనసభ మరల సేటికైన ముదయము 11 గంటలకు సమావేశ మగును.

నేటి దినచర్య

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణ బిల్లు

నవంబరు 15:- శాసనసభ యాయుదము మరల 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. డి.బి. పి. కేశవపిల్లెగారు అగ్రాస వాధి పత్యమునపించిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు జరుగుచుండగా గౌ. నర్. పి. రాజగోపాలాచార్యులు వచ్చి అధ్యక్షతనపించిరి.

సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులు

గర్లూరుగారి బంగళాలో ప్రతియలను కొనుటకై గౌ. పి. ఆర్. వ్యాపుగారు రూ. 500లను కోరగా సభ యంగీకరించెను.

లా డిపార్టుమెంటులో అసిస్టెంటు క్రెడిటర్ జీ.మును బాన్టిచేసినందులకు గౌ. లా మెంటరు రూ. 1,09 రిల గ్రాంటును కోరగా అంగీకరింపబడినది.

కారాగృహములకు బడ్జెటు గ్రాంటుల కన్న రూ. 4,22,000 లను అధికముగ గౌ. పి. ఆర్. వ్యాపగారు కోరిరి.

సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులో రూ. 100 లను తగ్గింపరలెని క్రమాక విశ్వవిద్యాలయము గౌరవు ఇట్లు ఉపన్యసించిరి. జెయిల్లో నిర్బంధితులను మిక్కిలి యలమానముగ చూచుచుండిరిని వెనుకనొకవర్గాయము ఇప్పుట మేము చెప్పినపుడు, వాగ్దత్త సేవచూచుంటిమని గౌ. లా మెంటరు చెప్పిరి. కాని అట్లు జరుగుట లేదు. బర్సంపురం జెయిల్లో రాజకీయనిర్బంధితులను చాల అవమానకరముగ చూచుచున్నారు. వారికి భోజనమునకు ఉప్పును ఉపయోగించుటలేనందున నిర్బంధితులు కొంతకాలము భోజనము మానివేయవలసి వచ్చెను.

సాధ్యమైనంతవరకు కిక్కిరియించునీ మానకాలలో జైలు వల వేసెదమని ప్రభుత్వమువారు చెప్పిరి. దరవార ఏమి నదియు తెలియదు. అందమున దీవులను మరల నడయోగి చు నటుల భారత ప్రభుత్వమువారికి స్ఫూర్తి చేసెద మని గౌ. లా మెంటరుగారు చెప్పిరి. దానివిషయమైనూడ ఏమియు తెలియలేదు.

డాక్టరు యు. రామారావుగారు విశ్వవిద్యాలయమునకు విద్యుత్తును అమోదింపిరి.

ప్రజాశాంతికి భంగకరము గాదని ఎరరించుచు నిరూపించునని నంది విడుదల చేయించెదమని గౌ. లా మెంటరుగారు చెప్పిరి. అన గ్రామము ప్రకారము ఎ తరుదని విడుదల జేసిరో డి. బి. మో. ర్ల రామచంద్రరావు గారు తెలిసికొన గోరిరి.

బడ్జెటులో ప్రభుత్వమువారు కోరిన మొత్తములో శాసనసభ చెండుకులను తగ్గించియంద, ఇప్పుడు మరల 4 లక్షల సప్లి మెంటరీ గ్రాంటును కోరుట యవచితముగ నుండే నని ర. బి. ఆమంజర్ల కృష్ణారావు గారు చెప్పిరి.

ఒక మానమునకు తక్కువ జెయిల్ కిక్కిరింపుచువారి జాల్మానావిధించిన తాగుగ నుండునని శ్రీమాక సి. క. జి. రవణయ్యగారు చెప్పిరి.

శాసనసభవారి అభిప్రాయమును నిరూపించి మరల నాలుగు లక్షలరూపములకు సప్లి మెంటరీ గ్రాంటును ప్రభుత్వమువారు కోరుట యసందర్భము నున్నది టి. పి. రామలింగం శెట్టిగారు చెప్పిరి.

గతవర్షాయము బడ్జెటుచర్చసమయమున గౌ. లా మెంటరు చెప్పిన ప్రకారమే జరిగినది గౌ. వ్యాపుగారు ప్రభుత్వం మిచ్చిరి. 500 నుండి మానకాలు విడుదలచేయుటకై ఎవరైనా పూచీనిచ్చిన విడుదలచేయుటకు ఏయడెను. కాని నిర్బంధితుల కే విడుదలయగుట కష్టములేనపుడు ప్రభుత్వమువారు చేయ చేయగలరు? బడ్జెటులో నిర్బంధద్రవ్యము చాలవచ్చు విధిలేక సప్లి మెంటరీ గ్రాంటులను కోరవలసి యుండెను. నిర్బంధితులకు అహామును, బట్టలను నీయవలసి యుండెను. ద్రవ్యములే తున్న గేమిచేయుటకును ఏయ లేదని గౌ. వ్యాపుగారు చెప్పిరి.

ద్రవ్యములేతన్న మానకాలు అవసరము నొసగుటకు వీలందెదని రాము వెనుక బడ్జెటు సమయమున నే చెప్పియుంటిమని గౌ. లా మెంటరు ప్రభుత్వం మిచ్చిరి.

మానకాల నిర్బంధితులను విడుదల జేయుట యుక్తదాకర కనియి, విడుదల చేయబడిన వారిలను కారితీ భ. గము గలగుండునని ములతారు. కేశవు అభిప్రాయమును యుండే ననియు అంగారా విజయము ఈ మానకాల యుత్సాహమును బాన్టిచేసి యుండొచ్చుననియు, శిక్షాశాలము త్వరగా గడచిపోవుచున్నందున, వారిని విడుదలచేయగూడదనియు డి. బి. ఎం. కృష్ణమరాయుడుగారు చెప్పిరి.

ఓ. తనికాచలంశెట్టిగారును, క. రామలింగశెట్టిగారును సప్లి మెంటరీ గ్రాంటును కనుకూలముగ మూలముచు, ప్రభుత్వమువారు శాసనసభవోటును నిరూపించినందులకు తమ యాత్యవసరం తెలిపిరి.

అంతట విశ్వకామదాసుగారు తమయజమాన నువ్వనం
హరించుకొనగా, కష్టిమెంటరీ గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను.
కృష్ణసాహిత్యభిలాషి డైరెక్టరుకు అన్విష్టముగనుండు అలవె
న్సుకై రూ.1,100ల గ్రాంటును గా. కె. వేంకటరెడ్డిసాయుడు
గారు కోరిరి.

అలవెన్సుల నిమిత్తము దొకపద్ధతిని గమనించుట యు
క్తమని డి. బి. మో. రామచంద్రరావుగారు నూచించిరి.

అయ్యదొడ్డి కలకత్తాలో ప్రత్యేక కక్షణము వడసినచిన్
నమధుడైనందున ఆగిరికి అలవెన్సు నిమిత్తము యజమాని డి.
ఎ. రామలింగంకెట్టిగారును కెట్టికాచలంకెట్టిగారును చెప్పిరి.

అంతట గ్రాంటు వోటుకు పెట్టబడగా, నిరాకరింపబ
డెను. పోలీస్ కమిషనరుని ద్వారా బి. ఆమంజర్ కృష్ణారావుగారు
కోరిరి గ్రాంటుకు 66 మంది అనుకూలముగను 15 మందిరతి
కూలముగను నుడివందున, అంగీకరింపబడెను.

విశాఖపట్టణము పెంట్లబుడెయిలునకింకను ఫలముకొ
నుటకై రూ. 9600 లను గా. న్యాపుగారు కోరిరి.

గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను.
మదరాసు జెయిలునందు ఎలెక్ట్రిక్ మోటారులను బె
ట్టుటకై రూ. 6,000 లను గా. కె. సి. టాడ్మంట్గారు
కోరిరి.

గ్రాంటు అంగీకరింపబడెను.

విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణవిల్లు
అంతట విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణవిల్లు వర్ష మరల
ప్రాసంగింపబడెను.

క్రొత్తవిల్లువలన ఇతర జిల్లాలందులది కళాశాల గౌర
వను తగ్గుచిను, విశ్వవిద్యాలయముల సంఖ్య బాన్దీచేసిన చా
లననియు, తిరుమనాపల్లికిటి ప్రదేశమున నొక ద్రవిడ విశ్వ
విద్యాలయమును నెలకొల్పుట యుక్తముగ నుండుననియు నర్.
టి. కేశవాచారిగారు చెప్పిరి.

ఏ. డి. పాపయ్యగారును అబ్దుల్ రహీమాను పాపేబు
గారును విల్లున కనుకూలముగ మాటలాడిరి.

ఎం. సి. రాజాగారు విల్లుకు ప్రతికూలముగ మాటలా
డిరి. పార్లమెంటు, ఇంగ్లాండు, అమెరికా మున్నగు దేశముల
వారు ప్రస్తుతము కొన్ని కళాశాలలను పోషించుచుండిరి. ఈవిల్లు
వలన, వారు సహాయము చేయుట కంగీకరింపక పోవచ్చును.
విశ్వ విద్యాలయ సంస్కరణమునకు ద్రవ్యము
కావలసి యుండును. ద్రవ్యములేని సమయమున సంస్కరణము
రెట్లు వీలగును? ఉన్నత విద్యకన్న ప్రాథమికవిద్య యన
గరము. ప్రాథమికవిద్యకు ద్రవ్య మింకను వెచ్చింపవలసి
యున్నది. ఈవిల్లు మానివచ్చుటకులకు లాభకరముగ నుండ
నందున నేను దీని నంగీకరింప జాలను.

క్రీమాన్ డి. సి. శ్రీనివాస అశ్వంగారు విల్లునకు ప్రతి
కూలముగ మాటలాడిరి.

డి. బి. ఎం. కృష్ణను నాయకుగారు విల్లును సజర్పించిరి
సభ్యులంతట ఫలహారమునకై తేచిరి.

*** * * *

ప్రశ్నోత్తరములు

15-వ తేది బుధవారము

ఏ. డి. యం. బావోట్టి సాహెబుగారు

1:-మలబారు జిల్లాలోనున్న ముద్రాక్షరశాలలు అన
వాయవారుల అధికారముక్రిందనున్న విశేషము ప్రభుత్వపోషణ
క్రిందనే యున్నవేమో ప్రభుత్వమువారు వెల్లడరా?

ఉ:-లేదు. అయినను ప్రభుత్వమువారు ఈవిషయమై
ఁచూరించెదరు.

రావుసాహెబు ఇ. సి.యం. మాస్కెర్రాహామ్గారి

ప్రశ్న (ఎ) నెం 618 ప్రభుత్వపుట్రుత్తపు ప్రకారము
రాష్ట్రగౌరవనియోజనములు, జిల్లా శాలాకా బోర్డులకును
మున్సిసిపాలి అఫీసులకును, వానికింది పాఠశాలలకును, వర్తిం
చునా?

(బి) వర్తిండు నెడల 1921 డిసెంబరు 31 వో, అంత్య
మయ్యడి అధికర్తరములెక్కలలో ఆ ఆ ఫీ ను లు మా
క్రమము యేల వదలివేయబడినది?

ఉ (ఎ) లేదు. (బి) ఆరెక్క రానేరదు.

ఏ. తంగ వేలు నాయకర్గారు

ప్రశ్న పాఠ్యమైన మార్గములను రాటుములను వృద్ధిచేయుట
ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశమేమో అభివృద్ధి కాళామంత్రిగారు
వెల్లడరా?

ఉ:-ప్రభుత్వాభిప్రాయములు 1921 డిసెంబరు కానన
భగల్గారి వెల్లింగ్రి గొండరుగారు చెప్పిన రాట్టుములవేతిర్యాన
సందర్భమున, గా. వెంకటరెడ్డిసాయుడుగారు చెప్పియుండిరి.

పాలకొల్లు ఘోర వార్త

కార్తిక బి. సోమవారం మహావర్షదిన మని యాపుర
నివాసులలో బహుజనము దైవభక్తితో నిత్యకర్మ లాచరించి
ఉత్సవములతో ఫలాదులు కట్టుకొని దేవశాదస్యమున కరుగు
చుండ నొకతైపునుండి గొప్పకల్లును విసబడి పుర వాసుల
గడ్డొప్పకై కాపాడుకొనుచు నుండు 40 సం॥ రమాల
మహమ్మదాల కలికిమూర్తి అను నతడు పోస్టాఫీసు సమీప వీధుల
నున్న యొకదొడ్డికి తనకుపోకతో గురిపెట్టి కాలెను. ఒకరు
తలపుచాటునదాగి ప్రాణరక్షణ మొనర్చుకొనెను. ఒకరు దొడ్డు
తిన్న వెంటనే మరణించెను. అచటినుంచి మరలి కలికిమూర్తి
మార్కెట్టువైపున కే గెను. పైఠాగిన ఘోర వార్త గ్రామమున
వెంటనే వ్యాపింప, గ్రామస్థులు మెల్లము మూసి యుండెడి
దేరిరి. బహుళ పురవీధులు నిర్జనమయ్యె. అచ్చటచ్చట గుంపులు
గూడిన జనులు కలికిమూర్తి కల్లినవైపు వాడతెలియక అదుగో
వచ్చుచున్నాడు. ఇదుగో వచ్చుచున్నాడని ప్రాణరక్షణార్థ
మై రోడ్ల కిరుపార్వములకు యుండెడివాడగనాగిరి. తొండ
తలో తరుగిడి యుండెడి నొకరై నొకరుకడి కరీరముల గాయ
పర్చుకొనిరి. కలికిమూర్తి మార్కెట్టునుండి గుమారు 11 గంట
లవేళ కాలవయారనున్న, రాడికొండ నుర్బానాపు, శ్రీకాకొల్లు
కామయ్యగారి జాయింటు ధాన్యపు మిల్లులోని కరిగి బహు
యోగ్యుడగు రాడికొండ నుర్బానాపును గు
రిపెట్టికొల్లెను. పాప మరకు స్పృశదప్పి కేలబడి కొట్టు
కొనుచు గంటకాలము వాధపడి పరలోకముడయ్యె. కలికి
మూర్తి మిల్లునుండి దిగి కాలవయొడ్డున వచ్చుచు మార్గముల
కుపోక జూపి తిప్పుకొనుచు చెన్నమై వైర్యముతో వెల్లుచుండ
మిల్లు తువార్లలోని భద్రదేశికుడు యజమానివై ప్రేమచే "కాట్టి
పోవుచున్నాడు" పట్టుకొనుచు చెప్పగానే వానివైసను కలికి
మూర్తి గరిపెట్టికొల్లెను. అచ్చట యుండెడి దొంగలగిరి ఒక
గంటలో నొకరును నర్బాపురం ఆసుపత్రిలో 2 గంట ఒకరు
న్ను మరణించిరి. యింకా గ్రామములో ఒకరిద్దరిని గురితో
కాల్చినట్లు తెలియుచున్నది. ఇచ్చటి ఘోరవార్తలు నర్బా
పురం గవర్న మెంటు అధికారులకు తెలియబర్చి వారు నెమ్మదిగ
ఒకరితరువాత నొకరు పాలకొల్లువేరిరి. మే. స్ట్రేట్సుగారు కలికి
మూర్తిని పట్టుకొని రాజలసినదని పోలీసువారికి అజ్ఞ నొసంగిరి.
వారున్ను తిగిన సన్నాచాముతో కలికిమూర్తి వెల్లిన వీరవాస
రం త్రోవనువై వానిని వె బడింది. కలికిమూర్తి మార్గమున
బగ్గేశ్వరముగడ్డ నొకరిని గొట్టినట్లు కూడా తెలియుచున్నది.
గానికొత్తను పోలేకువారు వెంబడించి చంపనున్నట్లు ప్రసించి
వారిలో మిగిలిన నొకరు చిక్కను అని చెప్పుచు తనకుపోకతో
రొమ్ము కాలబొగిని మరణించెను.

చెంగల్వల సభ్యనారాయణరావు.

కాల మానము

కడక, నెలూరు, చిత్తూరులందు వానలు చాల వాగుగ
తురిసివి. అనంతపురం, ఉత్తర దక్షిణార్కాటులందు తగినంత
వానలు తురిసినవి. బళ్లారి, రామనాథం జిల్లాలందు కొద్దిగ వాన
తురిసినది. బళ్లారి అనంతపురము జిల్లాలలో ఇప్పుడే చిత్తూరున్నా
రు. వరి, జొన్నలు, రాగి, వేరుశనగ పంటలకోతలు ముగిసినవి.
బళ్లారియందు తప్ప నితర స్థలములందు వరుణుడి బాగుగనే
యున్నది.

సిద్ధ ముకరధ్వజ

(ద్రవ్య రత్నావళి 920 పుట)

ఇది అయ్యారెడ్డివధములలో మిక్కి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది.
ఇందు కుడివేసిన రసము, బంగారము, కస్తూరి, కచ్చుకదూర్వము మొదలగు విలక్షణల ద్రవ్యములు చేరియున్నది.
పై గ్రంథములలోని యోగము ప్రకారము నిర్దుష్టముగ మాచే కలహిత చేయబడియున్నది.
కో. శ్రీచామరవిహారో. నకశాద్విద్యకర్త. మేధాయా: కాంతిజనన: కామోద్దీక్షకన్యకాకా.
బాధిని, అయ్యారెడ్డియనున కుడిచేయును. కరీరమునకు కాంతినిచ్చును. హేమ్యు ధాతువునకేసి కామోద్దీక్షనను
గొనిండును. ఆతిశయశ్రేయ, తుల్య, నుభకోగములు, మొదలగు ధాతుయకరములగు వ్యాధులలో హేమ్యుగ నుప
యోగకరము. ఉపయోగించువిధానము మందులో బంపబడును. వెల 25 మార్కలు రూ. 5.00
ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) వసూలైన మూలధనము 1,12,925.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి డి. యే., ఎమ్. డి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.
19 నవంబర్ 1920 మొదలుకొను, ముద్రాను.
నిర్దుష్టముగ తయారుచేయబడిన కాష్ఠీయకవధములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.
మోసపుముందుల వలనను, ఇతరులుకూడ ఇదేమో వైరుగా చేయుచుండుట వలనను మోసపోవోరును.
ప్రాంచీలు:— (1) 149, హైరోడ్డు తిరువళ్ళిక్కేసి మద్రాసు, (2) హైరోడ్డు, తిరువతి,
(3) 402, టంకళాలపేడి, మద్రాసు. (4) 2, బజారు రోడ్డు, రాయపేట-మద్రాసు.

పిదప గా॥ ౪౦ పి. రాజగోపాలాచారిగారు ఉపన్యాస
లనును అధ్యక్షులులను కృతజ్ఞతాపదనము లిచ్చిరి, దివాన్
గారు కేశవస్వామిగారు బలవరుసగా, హర్షధ్వనులతో సభ
నిసెను.

విదేశ వార్తలు

సామిప్య ప్రాచ్యసమస్య

మిత్రమండలి ఏకీభావము

శుభ సూచకములు

ప్రారంభ సమావేశావసరము

ఆంగ్లోపరాసుల ఏర్పాటులు

లండన్, నవంబరు 13:—రాత్రి 8. కాన్స్టాంటిన్ నోపి లులో మిత్రమండలి లాభములను కాపాడుటకు, తురుష్కలతో లాసేనుదగ్గర రాయబారములు జరుపుటకు పూర్వము ఆందరకును సంబంధించు విధానము నొకదాని చేర్చుచుకొనుటకు ఆందరకుని గెలిచి ప్రయత్నముజేయుట ప్రారంభమున కప్పు ముగ నుండెను గాని ఇప్పుడు కాన్స్టాంటిన్ నోపి లులో నున్న ఫ్రెంచి ప్రతినిధి తన ఇష్టముచేసిన ప్రకారము చర్యలు చేసి కొనసాగుచున్నది ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు ఉత్తరదినములతో నరికితులు కొంతవరకు చులకనపడినది. లాసేనుదగ్గర ప్రారంభమగుటకు పూర్వమే మిత్రమండలి ప్రతినిధులు సమావేశము కా నుండుటచేగూడ కొంతభయము తొలగినది. అక్కడవరకుని తోచిన ఫ్రెంచి సేనాని సైనికశాసన ప్రయోగమును అంగీకరించుచున్నది ఫ్రెంచివారు తమ యభిప్రాయమును తెలియజేసిరి. కాని వారి కటులజేయుట ఇష్టము లేదు. కనిపించుచున్న యది దీనిమిత్రమే లాసేనుదగ్గర త్వరలోనే జరుగవలెనని గ్రేటుబ్రిటనును ఫ్రెంచివారు తొందరపెట్టుచున్నారు. ఏమయినను సరే లాసేనుదగ్గర తొందరలో జరిగితీరవలె నని ఫ్రెంచివారు నుచున్నారు. లాసేనుదగ్గర మిత్రమండలి తురుష్కలకు జరుగ నుండు ఒడంబడిక భంగకరమగు చర్య నెట్లానని కాన్స్టాంటిన్ నోపి లులో దీనికొనరా దనుచున్నారు.

ఖాళీ జేయవలె ననుట

లండన్, నవంబరు 13:—రాత్రి 9-5 వరకు కలసికొని యుండు వారి లోనికి వచ్చుచున్నట్లుల ప్యాసింనుండి ఇటులు తెలియుచున్నయది:—బ్రిటిషువారి విమర్శనము ఫ్రెంచి వారికి భయమును కలుగజేసినది. తురుష్కలతో విరోధము పడకుండ గ్రేటుబ్రిటనుతో పొత్తుగనుండుటకు ఆరుకడ ఫ్రెంచి వారికి గలదు. వీరి లెనంతవరకు విరోధములులేకనే పనిజేయుటకు ఫ్రెంచివారు ప్రయత్నించుచున్నారు. బలాత్కారముగ తాత్కాలికయధధిరాలపు మరతులకు ప్రతిఘటముగ ప్రకృతిచిన నిస్సంశయముగ గ్రేటుబ్రిటను కే ఫ్రెంచివారు సహాయ మొనర్చవలసి.

మొత్తముమీద కనిపించు స.దిగవడలోనే యున్న పని తెలియుచున్నది. అవసరమనితోచిన కాన్స్టాంటిన్ నోపి లులోనున్న ఉద్యోగులు ఆందరకును ఖాళీజేయుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నయది. హైకమిషనరులకును, సేనాధిపతులకును భిన్నాభిప్రాయము గల్గినది. కాన్స్టాంటిన్ నోపి లును ముట్టించితిమని ప్రకటించుటకు సైన్యాధిపతులు ఎంతమాత్రము ఒప్పుకొనటలేదు. ఆట్లర్చిన పోరాటము గల్గ ననుచున్నారు. ఫ్రెంచి ఉత్తరపుట పంపుటకు పూర్వము కాన్స్టాంటిన్ నోపి లునుండి ట్రెన్సుప్రతిక విలేఖరి ఇటులు తెలియజేయుచున్నాడు. హోము ప్రభుత్వమువారినుండి శ్రేణ్యముగ సహాయము లేకుండుటయే వారు తొందరపడుటకు కారణము. తగినంతసేన లేకపోవుటచే సైనికకనిపితులు పాడుగనున్నవి ఇటలీ, ఫ్రెంచివారు నుచున్నారు. కాన్స్టాంటిన్ నోపి లును ఖాళీ జేయుటయే ఉత్తమపద్ధతను నున్నారు. ఇదే మంచిపని. బలాత్కారముగ ఖాళీజేసిపోవుటకంటె మనంకట మనమే పోవుట గౌరవముగ నుండును.

ప్రారంభ రాయబారములు

లండన్, నవంబరు 14:—ఉదయము 12.5. మిత్రమండలికి ఏకీభావము తురుష్కలకు శుభసూచకములు కనిపించుచున్నయది. దెవులగువీధిలో ఫ్రెంచివారిలేఖ అడిగినప్పటి నుండి ఉత్సాహకరముగ నున్నయది. సైనికవరకులను గూర్చి ఫ్రెంచి బ్రిటిషు ఉద్యోగులు సంప్రదించు ఏకీభవించిరి. మిత్రమండలి మంత్రుల ప్రారంభసమావేశమున జ.పుటకు లండన్, ప్యాసిం, రోమువారలతో క్రొత్త తురుష్క సంధి రాయబారములు జరుగుచున్నవి. ప్రభుత్వము మిత్రమండలి విధాన మిది యని స్థిరపరచినగాని లాసేనుదగ్గర పాల్గొనుటకు వీలులేదని బ్రిటిషువారు నుచున్నారు ట్రెన్సుప్రతిక వాగొనుచున్నది.

బ్రిటిషు ఎన్నికలు

అంత్య ఫలితములు

గురువారం ప్రకటించబడవచ్చును

లండన్, నవంబరు 13:—నవంబరు 16 తేది ఉద్యాపనమునకుగాని సాయకాలమునకు గాని యెన్నిక ఫలితములు నిశ్చయముగ తెలియవు 250 బరిల ఫలితములు మాత్రము బుధవారం రాత్రి ప్రకటించబడుచున్నవి. ఇక్కడ బహింధును నియోజక వర్గములందును 16 వ తేదీని నోట్లెక్క. ప్రారంభమగును. ఫలితములు ఆ ఉద్యాపనమునకు బహుళమునందును. కనక ఆ సాయకాలము చేర్చుట కటులయు నిశ్చయించ బడును.

చర్చిలుగారి పరాధవము

లండన్, నవంబరు 13:—ఈదినము డెడిలో 5000 జను సమూహాదిన పెద్దసభ కలవరముతో ముగిసెను. కమ్యూనిస్టు సహాయకర్తలవారు కన్వెన్షన్ చర్చిలుగారిని ఉపన్యసించి యున్నది. సభ తురుష్క భగ్నముయెను. అంతకు ముందు పోలీసు వారు లాఠీల నుపయోగించి వలసినవచ్చెను.

లిండ్లీకై దొడ్డు జరుగుట

దోచుకొనుట

కొలోనునుండి డెయిలీ మెయిలుప్రతికా విలేఖరి ఇటులు తెలియజేయుచున్నాడు:—అనేకదినములనుండి ధరలు పెంచు గతకుంటచే ప్రజలు కడుపు మండిపోవుచున్నది. నగరమందంతటను భయంకరమగు అల్లరలు జరిగివి. దుకాణములు ఫలహారపు దుకాణములు దోచుకొనబడినవి. చాలనవ్వును గల్గినది. పోలీసువారు మాజీమాటికి విచ్చు కత్తులను దూసి ప్రజలపై తుపాకులను గాల్చిరి. చాలమంది ఆరెస్టు చేయబడిరి. చాలమంది చనిపోయిరి. ఇట్టి ప్రదేశములందు ఆక్రమదళము కాటలా గాయుచున్నది. ఇనుము, ఉక్కు, పనులవాడ్రు ఆందరకు సమ్మెగట్టుటకు జేయుటకు డెడ్లార్డులో సాంఘికవాదులు ప్రయత్నించు చున్నారు. చాల గందర గోళముగ నున్నది. దుకాణములను దోచుకొనుచున్నారు.

ట్రాన్సు బార్డినియా

కు స్వాతంత్ర్యము నిచ్చుటకు గ్రేటు బ్రిటను అంగీకరించెనని తెలియుచున్నది. దీనికి కారణము అమీరు అబ్దుల్లాగారు లండనుకు వచ్చిపోవుటయే; కాని పరిపాలనము బాతి సమితికి లాగై యుండవలెను.

ఇది త్వరలోనే ప్రకటించబడును.

బ్రిటిషు వర్తకవిజృంభణము

వర్తక పరిస్థితులు యభివృద్ధి పొందుటకు దొడ్డు యవ కాళములున్నవి గ్లాస్టోలో యవవ్యవసాయము బోనర్లాగారు తెలియజేసిరి.

దోచిపియనలతో వర్తకము యభివృద్ధి పొందగలదని అభిప్రాయమును జూపెను. జర్మనీకి శ్రేయస్కంత వరకు సామ్యు నీయునటుల జేయుకలెనని. పనిచేసేవారిలో చాలమంది కాన్స్టేబులు లండన్ కలయనని. యూరపులో కలుగబడి యుండునని. వీరిసంఖ్య విస్తారముగ లేనివో అయ్యది తటస్థించ దని.

సైనిక శాసనమునకు సమ్మతించ వుండుట

రోమ్, నవంబరు 13:—కాన్స్టాంటిన్ నోపి లు వార్తలు యిటుల తెలుపుచున్నవి. మిత్రమండలి మంత్రులము సభచేసి సైనిక శాసన ప్రకటనమును జేసిన ఉత్తరము కల్గననుభవముచే బహింధు కొనలేదు. హైకమిషనరు సైనిక శాసనమునకు సమ్మతించక ఏమి చేయవలయునో తెలియజేయుచు తమ ప్రభుత్వము వారిని గోరిరి. నుల్లానుకు మిత్రమండలి అంగీకరణలను యివ్వవలయునని మిత్రమండలి యోచించిరి గాని ప్రస్తుత మేమియు నిశ్చయము గాలేదు.

మిత్రమండలి వికమత్యము

లండన్, నవంబరు 13:—కాన్స్టాంటిన్ నోపి లు పరిస్థితులు చాలభయంకరముగ నున్నవి. సైనిక శాసనము యంతవరకు ప్రకటించబడలేదు. కాని యిది మిత్రమండలిలో భిన్నాభిప్రాయ పడుటవలన కాదు. ముట్టించేతిమని ప్రకటించుటకుగాని అవసరమగు మరితరచర్య జరుపుటగాని బ్రిటిషు హైకమిషనరుతో కలిసి పని చేయవలయునని ఫ్రెంచి యిటలీ ప్రభుత్వము వారు తమ హైకమిషనరులకు ఉత్తరువు చేసిరి లాసేను సభ యిదైనను అత్యంత బడకుండుటకై మిత్రమండలి ఒకరితో నొకరు సంధిగా సంప్రదించుకొన వలసి యుండునని బ్రిటిషు వారని.

చిలిలో భూకంపము

సర్వోధ వివరములు

సాంటియాగో, నవంబరు 13:—ఇప్పుడు వచ్చుచున్న వార్తలను బట్టి భూకంపము అనుకొన్నంతకంటె యెక్కువని నాశకరమని తెలిసినది. అధునము 1000 మంది చనిపోయినదియు మునిగిపోయినదియు అంతగా చేయబడినది. అనేక వేలమంది నిలువనిదలేకను లిండలేకను యున్నారు. కాపియాపా, కొక్కి బొలలో మడిసిన వారికి తోడు వెల్లవారు ఇల్లాలో 500 మంది మృత్యులైనది తెలియుచున్నది. తెల్లవారు నాశనమైనదనియే చెప్పవచ్చును. ఇంకను దక్షిణప్రదేశమునుండి వార్తలు వచ్చుట లేదు. ఇచ్చటనే యనేకులు చనిపోయి యుండురు. ఆంటోఫా గస్టానుండి వార్తలనూ వరకు 1200 మైళ్ళదూరము ను ద్రము పొంగి పొరలినది.

మరికొన్ని వివరములు

భూకంపమును, సముద్రపు పోటును విశాళము కల్గించి నవి సముద్రమునందు గొప్ప చలనము ప్రారంభమైనది. నీరు పొంగి పొరలి సముద్రతీర ప్రదేశములను ముంచివేసినది. ఓడలు కొట్టుకొని వచ్చినవి. కొన్ని పూర్తిగ ఇలయినవి. తక్షణమే సహాయకపు యెర్పాటులు చేయవలసినదని అభ్యుత్తులు అజ్ఞానిచ్చిరి.

భూకంపము కనివారం 5 గంటలకు 47 మి.ములు 27 కేకలకు ప్రారంభమయియున్నది యిచ్చులో వ్రాసిపెట్టిరి. 2200 కిలోమీటర్లదూరము వ్యాపించెనని తెలియజేయబడినది. ఏముఖముగ వ్యాపించినది చెప్పటకు వీలులేదు. పెట్రోల్ ఇటలీలోయి లుడలెనని అనుకొనుచున్నారు.

కాన్స్టాంటిన్ నోపి లు పరిస్థితులు

లండన్, నవంబరు 13:—కనిపించు పేటలలో బ్రిటిషు సైనికులను కాలిఫోర్నియా బ్రిటిషువారి కాశిలోనున్న దేశము ఏజంటును పట్టుకొనుటకు ప్రయత్నించుటచే తమ తురుష్క పోలీసుదళము బ్రిటిషు వైద్యుని కాలిఫోర్నియా పంపెనని భయపెట్టుటచేతను కాన్స్టాంటిన్ నోపి లులో పరిస్థితులు మఱియొక విషమించుటకు కారణమని యాటరు తెలుపుచున్నాడు. ఇదియు సుగాక యింకొక అంగరగ్రహణకు పట్టుల నమ్మ తురుష్కలని కడకు ప్రమాదవశమన కడుటచే ఆరెని తురుష్కలపోలీసు దళము పోలీసు స్టేషనుకు యిచ్చుకొనిపోయి కేలకూలుకలకు కొట్టిరి. మరునాడు బ్రిటిషు పోలీసుదళము బోక్యము కలుగజేసికొనటచే ఆరెని కడలిరి. ఇట్టిపనులు చేయుటవలన మీరు ప్రతిఫలమును, అనుభవించవలసి వచ్చునని హరింగ్ టౌన్ సేనాని అనుటచే రక్షింపానగారు హరింగ్ టౌన్ సేనానిగా. అట్లుట సమాజముకాదని.

రాబోవు మంచి చెడుగులను పూర్తిగ గుర్తించి సైన్యములను సమావేశము జేయవలయును. లేదా మరియదగ తిరిగి ఘాదక మరలిపోవలయును. లేనివో పరాధవము కలకమానదు. తురుష్కలు సమంజసముగ ప్రకృతించుటలేదు. పట్టులము చేత తప్ప యింకొకవిధముగ వారి నచ్చ చెప్పటకు వీలులేదు. మిత్రమండలికి చిక్కులను తెచ్చిపెట్టుటకు నిరంతరమువారు ప్రయత్నించుచున్నారు.

లాసేక సభ

యింకను ఆపుచేసిన ప్రమాదకరమని ఇన్స్పెక్టో పాసా గారు లాసేనుకు పోవుచున్నవన కత్తికపటనిధితో తెలియజేసిరి. తాత్కాలికపు సంధి విరామునవలన ప్రజల నందరినీ, సైన్యముల నిర్మించిని యెట్టి నిశ్చయములేకుండ పూర్వ కొనకలయనని జెప్పుట కష్టము.

తురుష్కలపై మోపిననిదలను లేదనుట

తురుష్కలప్రతిగుణ ఆందరికంటె మొట్టమొదట వచ్చుటయే వారి సమర్థతలకు ప్రత్యక్ష సాక్ష్యము. కాంతిని నెలకొలుపు ఉద్దేశ్యము తోడనే వారు వచ్చియుండిరి. విదేశీయుల పట్ల టర్కిష్టయెంతమాత్రము విరోధముగ లేదు. విదేశీయులను చంపుటకు యెట్టి ప్రయత్నములను జేయలేదు. నుల్లాను అధికారమును ఖలీఫా అధికారమును విడదీయుట మతమునకు లాభమని ఇన్స్పెక్టో పాసా గారని. స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యముల మీద స్థాపించబడిన తమమాప్తదేశమును తురుష్కలప్రతిగుణులు సంక్షోంచెదరు.

కెరియా ప్రజాభిప్రాయము.

కెరియా పాలనమునుగూర్చి ప్రజాభిప్రాయమును దీసికొనుటకు లాసేను సభలో తురుష్కలు అడుగునన్నారు. పలసెను, ఇరాకులను ఆచటనున్నప్రజలు తమమగ్నత్వముననా లేమి తమంకటామే విడిచిపెట్టినవారేమి తిరిగి వచ్చుటకు ఆక్రమించుకొనగూడదు.

లానేను నధ జనునటకు పూర్వము యిదమిశ్శమని ఒక
కార్యక్రమమును ప్రారంభ సమావేశమున యేగ్వరిచిన గాని
తాము లానేను నధకు పోయి ప్రతిభ ప్రభుత్వము వారు
అనుకోనుచున్నటు తెలియుచున్నది.

వ్యతంతరేఖలు

కదిరివారలు

“శ్రీభాగ్యి బాల భారత ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిసమాజము యొక్క పుస్తకభాండాగారమునకు కారదాపూజ యీ నెల 10 వ తేదీ లక్ష్యావసరంబున కదిరించే నూతన ఇక్వెన్టర్ల గారగు శ్రీయుత జడ్.జేడ్.గారి యాధిపత్యముకొండ జయప్రదముగా జరుపబడెను. సభ్యులచేత భజన కారదాపూజ, తరువాత సహాయభక్తుల వల్లనూ, రా. కవీశ్వర గారుగారి వల్లనూ పుస్తక భాండాగారాధికారమును సమాజపు కార్యదర్శిగారివల్లనూ, పుస్తక నిలయము నెలకొల్పబడిన యాద్యక్షమును గురించియు, అదాని సభ్యునియైనయనును గురించియు పునాశ్రయము లివ్వబడెను. ఆగ్రాసాధికారియు, వారి ఆంధ్రవ్యాసమునందు యిట్టి భాండాగారములను నెలకొల్పటం అన్ని ధర్మములకంటె శ్రేష్ఠతమ మనియు, ఇట్టివి ధర్మరచనలో తప్ప ఈదత్త మండలములోనే యెచ్చటను లేదనియు యిచ్చట పాపించుటం జేసి యాగ్రామునకే కాక యాజ్ఞాకంఠియు యాసమాజ జముద్వారా గొప్ప కీర్తియనియు వక్కాణించిరి. తరువాత సమాజమువారు వచ్చిన సభ్యులతో, చందనతాంబూలముల నొసంగిరి. తరువాత సమాజముచేసి డెంటుగారు ఆగ్రాసాధికారి గారిని పుష్పవరముతో అలంకరింపజేసి, ఆగ్రాసాధికారిని, వచ్చిన సభ్యులకును సమాజము తరపున అనేక వందనము లర్పించిరి.

మచిలీ పట్టణము.

(స్వకీయవిలేఖరి.)

అప్పకేశ్వర.

నవంబరు 12:—రామదాసు దుగ్గిరాల గోపాల కృష్ణయ్య గారు నిన్నటి దినమునకూడ నిచ్చటనేయున్నారు. ప్రాచీన ముట్టూరి కృష్ణరావుపంతులుగారు గోపాలకృష్ణయ్యగారిని శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకు తీసికొనిపోయి వివిధభాగములను చూపింపగా రామదాసుగారు కళాశాలను జూచి మిక్కిలి సంతోషించిరి. సాయంకాలము నుమాన 5 1/2 గంటలకు తిలక్ చౌదరిగారు గొప్ప బహిరంగసభజరిగెను. నుమాన మాడుకేలమంది పురపులను కొద్దికందిశ్రీలును సభనంకరించిరి. పట్టణ కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శిగారు గాఢాశీర్వాదము ప్రారంభమున జాతీయగీతములను యాపుగాపాఠి కొత్తగా శ్రీకృష్ణ జన్మవాసననుచుండి కచ్చిర రాయూరి అయ్యకరామయ్యగారు తున్నవించెదరనిచెప్పిరి. తరువాత అయ్యకరామయ్యగారు నుమాన రాక 1/2 గంటకాలము గంభీరీపన్యాసమునిచ్చిరి. అనేకమంది దేశభక్తులు ప్రజలను నమ్మి జయలులోనికిపోయి పడరానికష్టములకునుండ అనేకమంది తమవిదేశపురస్థులను ధరించుట మిక్కిలి విచారకరమనియు ఆకాశంకను తెలియజేసిరి. స్వరాజ్యము మాటలతో రాదనియు అరాధ్యము పాటునదవలయునని హెచ్చరించిరి. మహాత్ముడు 1921 సం. రాంకిమునగాక యేసంవత్సరమున ఆయనచెప్పినవని చేయుదురే అసంతకర్తము స్వరాజ్యమునచ్చునని చెప్పియుండినయు కూడ హెచ్చరించిరి. తామును పి. అప్పన్న కాన్పులుగారును జయలులోనున్నప్పుడు అప్పన్న కాన్పులుగారి తిండియు మనముగాలను వచ్చిపోయిన భార్యపోయినదని తెలియజేసినయు అప్పనుకూడ ఆదేశభక్తుడు ధైర్యమును విడనాడక యేది యెట్లుపోయినను సరే శిక్షపూర్తిగా ననుచి విచారింపజయలునుండిరానని చెప్పిపోయినని తెలియజేసిరి. సంతోషపూర్వముగా బంపి జేసినయు నాగేశ్వరరావు, ధుంకయ్యపంతులుగారుకూడ జయలులో నుండగనే అనేకవిచారమున వార్తలనువిని నవ్వుటికిని కార్యకూలై భారతదేశసంధి విముక్తికై పడరానిపాట్లు పడుచున్నారనిచెప్పిరి. అందరిని ఖద్దరు ధరింపవలయునని ప్రోత్సహించిరి. తరువాత రామదాసుగారులేది సమాజసభ్యుల కృషిచేత సంస్కృత శ్లోకమును చదివి యిటువస్థనుంచి మోచిలిడిరి. “నిన్నను శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలలో మాట్లాడిన సంగతి మీ కందరికిని తెలిసిన విషయము. కళాశాలలో నూడిన ప్రజలు మిక్కిలి ఉదారపంతులుగా నవారిని పాపములతో బాటునిధి క ధమును కొంగు 10 నిమిషములలో 125 రూ. హైగాధానమును సూర్పిరి. నేను మనము కాంగ్రెసునకు ధానమును గూర్చి వలయును. నేనిదితరతర ఆడిన ప్రకారము నూ.116 తక్కువలేదండ యీ విషయమునని కొరికి. సభలో భజనము ప్రారంభమైనగా నూ 70 వైసను 21 రూ. తరువాత విచ్చేదమని వాగ్దానములను 25 రూ. విలువగల వేతి ధరించునని వాగ్దానములను విచ్చేతి మొత్తము యీరూ.116 కూడ 116 రూ. పూర్తి యాయెను. అంతట రామదాసుగారు రాత్రి 8 గంటలకు కుడిన ముట్టాడి. ‘అనేక సంతకర్తముల నుండి అప్పకేశ్వరా నివాసాధ్యమై కాంగ్రెస్ లో తీర్మానములు జరుగుచున్నవి. కలకత్తా, నా. పురములలో జరిగినసభల యందు కూడ అట్టి తీర్మానములు గావించబడెను. వీటినిటికిని అర్థమే

మె యుండును. మనలో యిట్టి భాగము లుండుటవలన మన పేరి పనిచేయుటకును వీలులేకుండెను. స్వరాజ్యము యంతరమునకాక పోవుట కేదే కారణము. యీవిషయమై బ్రాహ్మణులు హెచ్చుతగ్గరి తీసికొన వలసియున్నది. దేశమంతయు యేకమయి స్వరాజ్యమును సంపాదించవలయును. మనలో అనేక కులములు, లభ్య. ఇంతివరకు బ్రాహ్మణులు యెన్నడును రాజ్యముచేయక పోయినను, మనలో రాజ్యముజేసినను బ్రాహ్మణులు మాత్రమే నై మెట్టుమీదను, ఛండాలలు ఆఖరుమెట్టునను ఉన్నారు. కాని యిప్పుడు ప్రస్తుతము ఆ కలవన్నపుడు మింగిండు యే కులమునకు పోక నిశ్చయించెదరా? (బ్రాహ్మణులందరికీ అని కేకలు) అందుచే మనసుందగము బ్రాహ్మణులను కావలెను బ్రహ్మజ్ఞానము అందరకును బోధించవచ్చును. నేను యీవిషయమై ప్రంభములపై చదివయుంటిని గాన అందరూ బ్రాహ్మణులచేత గోరుచున్నాను. ఒకసంతకర్తము మనసుందరము కలిసిపని చేయవలయును. ఈపనిచాల ముఖ్యము. తరువాత స్వరాజ్యము మనచేతులయందు డును. మధ్యమధ్య శ్లోకములు చదువుచు రామదాసుగారు ఉపన్యాసమును ముగించిరి. తరువాత రామదాసుగారు పూజనుల పక్షమునను, కాంగ్రెసు పక్షమునను ఆంధ్రకత్తి గోపాల కృష్ణయ్యగారికి కృతజ్ఞతా వందనములూ సరించిరి. అంతట సభ ముగిసెను.

*** ** *

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

నవంబరు 12:—నిన్న సాయంకాలము పూను 5-30 గం. పురసంగరములో ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ మొదలై స్థాపించితే బాగుండునో యకు సంగతి యోచించుటకు గాను ఒకపాఠరంగం 20 గెను. అసభకు చెడింది వాచునంత 1 వుగా రధ్యక్షుల వహించిరి. అధ్యక్షుని ప్రారంభోపన్యాస మయిన తరువాత శీలం జగన్నాథరావు నాయుడుగారు జె. డి. వ్యాసులుగారు ఎట్లా మందరామయ్యగారు మొదలైన వారు బందరు తెలుగు జిల్లాలన్నిటికి మధ్య ప్రదేశమనియు, తీర్మానము మి. తా. ప్రదేశముల కంటె చాలా బాగుండుననియు విశాలమైన ప్రైవేటువోట్లకలననియు మొదలైనసంగతులు చెప్పి, ఈ కట్టము నుంచి, శీలం జగన్నాథరావు నాయుడుగారు తిక్కాని బాలాజీ రావు నాయుడుగారున్న 22 వ తేదీకి విశాఖపట్టణములో నిందు విషయమై జరుగుసభకు వెళ్లెదరు.

కీ. శే. ముర్రరాజు నుబ్బారావు కారిధి

నిన్న రాత్రి ముర్రరాజు నుబ్బారావు మెమోరియల్ వారు బుట్టాడుపేటపాటలో బ్రహ్మశ్రీ శతావధానము తిరుపతి వెంకటేశ్వర కవులచే నాంధ్రీంపబడిన ముద్రాక్షరమున నే నాటకము ప్రదర్శించి దానికి వచ్చి, సామ్యమునాటొందె రూ.5 ములు వ్రేధి కిచ్చిరి. ఈ సంఘమువారు ఇంకా నాటకములు ప్రదర్శించి వాటికి వచ్చే యాదామునై నిధి కొనంగదరు.

కాకి నాడ

(స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

కాకినాడ, నవంబరు 13:—నిన్నను 8-30 గంటలమొదలు రాత్రి 7 గంటలవరకు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ ఖిలాఫతు సంఘసభ జరుపబడెను. మాలావా అస్యరజ్జుమా ఖాన్ సాహేబుగారు (రాజమహేంద్రవరము) సాంకేతికము 5 గంటలవరకు సభకధ్యక్షులుగ నుండిరి. వీరివ కళంకోట కాపురములైన మహ్మద్ ఖైరుల్లాసాహేబుగారు సభ నడిపించిరి. ఈసభలో దొంతనము వారి కాసనసభలలోనికి వెళ్లరాదనియు అట్టివెళ్ళగోరుట అసహాయ ఉద్యమ ధర్మములకు వ్యతిరేకమనియు అసహాయ మోడి పోయినట్లు ఒప్పుకొనవలసి యుండుననియు నిర్ధారణజేసిరి. ఈ సభలోని తీర్మానములు యీక్రింద ఆంధ్రీరించి వ్రాయబడెను.

1. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ ఖిలాఫతు సంఘమునకు కాకినాడ వాస్తవ్యులైన మహ్మద్ సలీల్ షేరిఫ్ సాహేబుగారు అధ్యక్షులుగ నుండుట తీర్మానించి.
2. ఈ సంఘముయొక్క స్థానము రాజమహేంద్రవరము నుండి కాకినాడకు మార్చుటకు తీర్మానింపబడెను.
3. మహ్మద్. ఖయ్యుల్లాసాహేబ్, మహ్మద్ ఉమ్రాల్ సాహేబ్, మాన్వీజయిల్ వాక్ సాహేబు, సయ్యద్ మోహిఉద్దీన్ ఖాద్రిసాహేబ్ గార్లును ఆంధ్రఖిలాఫత్ ఖిలాఫత్ సంఘమునకు సభ్యులుగా యెన్నుకోవడమైనది.
4. ఘోషిముస్తాఫాకేమల్ సాహేబ్ గారి స్వార్థత్యాగమునకు జయములను యీ సభవారు అర్పించిరి. మహ్మద్. ఖిసంతుడాదాను సూఫీరెండుగాక. ఆయన రాజకీయవిధానములు యీసభవారు ఆంధ్రదేశము మహమ్మదీయుల తిరుపు ఉపయోగించుచున్నాను. శీలయిన సాహేబుగారు తిచ్చిలుకు వాగ్దానము చేయుచున్నాను.
5. రుసుల్గుల మత, ఆ. ఇర్రేక కర్వరహరములలో మిల్లితుండలి కాదు అనుచిత్తుగ అన్వాయముగా జోకర్వముచేసి గొనుటను సూర్పి యీసంఘమువారు తమ ఆసంతృప్తి తెలుపుచున్నారు. మతీ యు, కాక్ స్టాం టి నో

వీల్లో మార్చల్ లా పెట్టుతామనుట మొదలగు మిక్కిలం లి వారి భయపెట్టుటలు చూడగా స్వతంత్రతగల దేశమైన టర్కీకి శ్వేచ్ఛయనెడి ధర్మమునకు మిత్రుడందలి భంగపాటు ఒసరించుచున్నారనియు, ఇది తురుష్కులను తిరిగి యధమునకు రావలసివచ్చుటగా నున్నదనియు, ఇది ఇస్లాము ప్రపంచములో కలవరము పుట్టించుననియు యీ సంఘమువారు తలంచుచున్నారు. మహ్మదీయులలో కలరము పోవుటకు యీ క్రింది రాజీమరతులు చేసికొనినగాని పోవు:—నెర్రు, పండిమరతు లన్నియు కొట్టివేయవలెను; కాక్ స్టాంటు నోపులు, క్రేసు, గార్డ్ నెల్సు, బొంబరము, వెంటనే తురుష్కుల అధీము చేయవలెను. హెడ్జాల్, మె.పాటేమియా, సిరియా, ఇరాక్, పాలెస్టైన్ వీనిపై విదేశ అధికారము. లేకుండచేసి ఖిలాఫత్-ఉల్-ముల్క్ మిక్ వారి రాజ్యాధి కారములో నుంచవలెను.

6. అకాలీలు యింకను యికిర శిఖలు వీరిపై నుపయోగించిన పోలీసు దౌర్జన్యమును యీ సంఘమువారు ఖండించుచున్నారు. శిఖులకు వారి యాసమాను ఒప్పునకు, స్వార్థత్యాగమునకును, దౌర్జన్య రాహిత్యమునకును యీ సంఘమువారు అభిందించు చున్నారు.

7. మహమ్మదీయులలో ఖద్దరు అభివృద్ధి చేయుటను గురించి ఆంధ్రదేశపు ఖిలాఫత్ సంఘములకు హెచ్చరిక తీర్మానము

8. మహాత్మాగాంధీ గారిచే చెప్పబడిన ప్రకారమును కాంగ్రెసువారు ఆఖిలభారత ఖిలాఫతు సభవారును తీర్మానించిన ప్రకారమును ఏ నిర్మాణ కార్యక్రమము అయితే నిరూపించబడెను దానిని యీ సంఘమువారు పూర్తిగా బలపరచుచున్నారు. కాసన సభలకు పోదలెన్న ఉపపాదనలు యీ సంఘమువారు అంగీకరింపను. వీలనన, యా యభిప్రాయములో, జమీయతుల్ ఉల్ఖుల అభిప్రాయమును ఖండించినట్లును, సహాయనిరాకరణము ఒడిపోయి నట్లు ఒప్పుకొని నట్లును అగును.

చరక సంహిత

సూత్రసానము - చక్కని వ్యాఖ్యానముతో

తెనుగున

అచ్చుబడి తయారుగా నున్నది.

776 పుటలు-రూ 10 లే

కొద్ది కాపీలు మాత్ర మున్నవి.

కలయునారు : (8767)

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. ఎం. డి. సి. యం

మేనేజింగ్ డైరెక్టరు

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్)

19, హాల్స్ రోడ్డు, మాంటూరోడ్డు మద్రాసు.

అని వ్రాయవలెను.

శ్రీ ఆత్మూరి లక్ష్మీ నృసింహ సోమయాజులవారిచే ప్రకటింపబడిన యాద్యోగములు మాంద్యవోకును. వాటి కాపీరైటు కాని గ్రంథము లన్నియు నిష్కపరచితిమి. వలయువారు ఆవాచితీతో వ్రాసిన కాటలాగు బడయులరు (కలిద్దిజాడును పునఃకొనవలసిన గ్రంథములు చీవకుర్తి సత్యవతి యను యువతీయజేచి రచింపబడిన “ధత్తీరసామృతము” కూడ మాధద్దవోకును.

వైశ్యధర్మ ప్రకాశిక	రు	8-0-0
ధత్తీరసామృతము	రు	1-0-0
వైశ్యమౌఖ్యము రెండుభాగములు	రు	2-8-0 చొ॥
రెండుభాగముల ఒకే పర్యాయము తెప్పించుకొనువారికి	రు	4-8-0

చీమకుర్తి బసవయ్య, గుంటూరు.

తెలుగుప్రసిద్ధివారిణి

(157)

చర్యయైవంతు తెల్లపల్లియ తెల్లారెవలన పూచీగా రి దినములలో నుడుచును. మధ్య కనమాలికచే చేయబడిన శిశువును యుష్కేవ్యునిచే కలిపెట్టబడినది. నయముగానిచో ధూమ రుచిరలం చెట్టిచెడినది. యడ్డీ 1-1/2 వి. పి. ఖర్బుతో సహా రు. 5. చిత్తముం ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

HANIM ABDUL HAJI,
P. O. Kamtaul,
Darbhanga B. తి. O.

మహారాజ శ్రీ కాకినాడ అడిషనలు సబుకోర్టులో,

(422)

O. S. 52 OF. 1921

వాది:- బొగ్గవరపు సుబ్బారావు సా. కాకినాడ.

(పతివాదులు:-

ఈనెంబరు 2వ తేది కాకినాడలో సదరు కోర్టువారి యదుట యాదీశ్వర వివరించిన భూములు వగైరాలు ది 1 డిసెంబరు ఆ 1922 సంవత్సరం తేదీన నేలంబరును యిందుములుగా తెలియచాడమయినది.

(1) గోదావరిజిల్లా పెద్దాపురం సబు డి. తాటిపర్తిగ్రామం తాలూకు జమీందారి జిరాయితి మొక్కచింత్రవేన పంపు తాలూకు వోడులపెంట, అజమాయిషి నె 154 రు పరిమితి య 12-0 య యందుకు పర్యవేంబరు పర్యవే 1 రు య 10-0 2వ య 10-56 ట్టు నె 3 రు య 8-91 ట్టు నె 4 రు య 7-98 ట్టు నె 6 రు య 8-30 ట్టు నె 7 రు య 5-69 ట్టు నె 8 రు య 8-82 ట్టు నె 9 రు య 8-90 ట్టు నె 10 రు య 10-95 ట్టు నె 11 రు య 8-06 ట్టు యాభూములుకు పతి సాలు నాలు స్తేటువారికి రు 14-4-5 లు పన్ను చెల్లవలసియున్నది.

(2) డి. జిల్లా పెద్దాపురం సబు డి. వాటిపర్తిగ్రామం తాలూకున వేబడి జిరాయితి పరిపంచెపల్లం.

పంపుపేరు:- అజమాయిషిపరిమితి నెంబరులు సర్వినెంబరు పరిమితియు పన్ను

వొడ్డుచెరువుపంపు నెం 30 రు య 10-5 =	59	0	98
	58	8	11

సాటియిక్కువాపంపు నె 8 రు య 6-66 నె 9 రు య 20			
నె 10 రు య 7-50 నె 11 రు య 1-68	88	48	98
నె 12 రు య 7-46 నె 16 రు య 4-59			

సర్వీకరణం 58 7

(3) డి. జిల్లా వాటిపర్తి గ్రామం తాలూకు పెంట్టు మేద లోగిరివేళ్ళ స్థలంకు వాడ్లు తూర్పు రాజవేడిగ 24-1 డక్టింగు శ్రీ గామగోపాలరావునింగారి స్థలం X 22 పడమర లక్ష్మి సంగం X 32 వుత్తరం శ్రీ రావుచామయ్యగారి స్థలం X 23 య

(4) గోదావరి జిల్లా పెద్దాపురం సబు డి. తాటిపర్తి గ్రామం తాలూకు నేబడి జిరాయితి పరిపంచె పల్లం పెద్దవేళ్ళం.

అజమాయిషి నెంబరు పరిమితికి సర్వినెంబరు పరిమితియు పన్ను.

య నెం			
97-3-88 3/4	సర్వీ నె 616 రు య 1-24 నె 640 రు య 16-57		
99-3-34 3/8	నె 626 రు య 15-87 నె 618 య 11-91 నె 614 రు		
102-9-71	య 10-95 నె 612 య 21-43 నెం 628 రు య 23-20		
107-8-84 3/4	నె 631 రు య 12-14 నె 633 రు య 2-86 నె 635	యా భూములుకు యస్తేటు	
109-23-84 3/4	రు య 12-21 నె 619 య 8-78 నె 621 రు య	వారికి పతి సాలువారు 500/-	
149-13-31 1/4	1-98 నె 627 రు య 28-31 నె 638 రు య 1-55	పన్ను చెల్లవలసియున్నది.	
150-20-0	వరక సర్వీ ప్రకారం య 168 నె 85 లు భూములు నాలు		
100-3-31 1/4	అరవై యెనిమిది యకరముల ముప్పులు అయిదు తెట్లు.		
106-20-			

సదరు యండపల్లి భూమికి వాడ్లు తూర్పు వంట కాలుగ కొంతమేర రావు కేవల్యగారి జిరాయితి రావు గోపాల రాయనింగారి తోటయన్ను రాయపాటి నరసింహారాజుగారి జిరాయితిని రవాదాపుత కొంతమేరయున్న డక్టింగు రో డున్న రావు గోపాలరాయనింగారి జిరాయితిని వాటిపర్తి పంటకాలుగయన్ను రవాదాపుత కొంతమేరయున్న పడమర రవా దాపుతయున్న కొండెరం గ్రామంలోని యాండపేటయన్ను యిరుకపల్లి గ్రామంకుంబయన్ను వుత్తరం రావు గోపాలరాయనింగారి జిరాయితిని పంటకాలుగయన్ను సదరు యండపల్లి భూమి ముగ్గం శ్రీ రావు రంగవాయకులు గారు యావెంట్టాయనింగారి తేటు మొసలంటి రావుమూర్తిపంతులుగారి కేర ది 1 నెంబరు 1909 సంవత్సరం తేదీన యిస్తేటారు దాఖలా రు 10000-0-0 పదివేలరూపాయల నెల 1 కి నూటికి రు 0-9-0 చొ. కట్టితే మొదలగు మరతులతో వ్రాయించి యచ్చిన ఆస్సాధీనపు తనఖా దస్తావేజుతాలూకు అసలు వాయదాలు వారికి లోబడిన నేలం కావలెను.

కాకినాడ } గంటి వెంకట్రావు }
ది 31-10-1922 } వాక్యార్థం.

త్వరపడుడు!

కొద్ది టిక్కెట్లుమాత్రమే!!

మించిపోవును!!!

ఏలూరులో గొప్ప మేడలాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్నగారి కుమారుడు సర్వేశం తాలూకు మేడ రూ 16,500 లకు లాటరీ.

మొత్తము 3,800 టిక్కెట్లు. టిక్కెట్టు 1-కి రు 5 లు మాత్రమే.

అగ్గిలా! కృష్ణజిల్లా ఏలూరు పెద్దబజారులో మునిసిపలు నె 148 కిగల వాస్తావ్వికరైస్ స్థలములో కేసు 1918 సంవత్సరం కట్టించిన యెండెంతులు కలిగిన కామేడను అద్దాచీరువాల ఫిట్టింగు సహా గండ్ల మొట్టువారికి తెలియ పరచినవిని బాటిరములముగా విక్రయించుచున్నాను. ఇప్పటికే చాలా టిక్కెట్లు ఖర్చుబడినవి. ఇంకను కొన్ని టిక్కెట్లు మాత్రమే గలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు త్వరపడినచో లభింపగలవు. 2. టిక్కెట్టు యుక్తా రియేన వెంట నే లాటరీ యెప్పుడు కలిగేదయ్యు, లాటరీ వేయవిధానమును, తప్పిజగా ముందు యాప్తికలోను, స్వరాజ్య పత్రికలోను ప్రచురపరచిన పిమ్మట గొప్ప ఉద్యోగము, పెద్దపనువులు వగయిరాల యెదుట ఏలూరులో లాటరీ కల్పబడును. 3. టిక్కెట్టుల కొనుగోయ్యే సామ్యులో ఏజెట్టు ఏమివనునదైరా ఖర్చుబోను మిగతాసామ్యు లాటరీ టిక్కెట్టు పూర్తి అయ్యే వ్యయము యెలూరు పెంట్టులో కో ఆఫరేటివు బ్యాంకిలో నుంచి లాటరీ అనంతము వీక్షింపబడును. 4. ఈ మేడను తనఖాబు గైరా ఆస్సాధీనము లేమి వేసియుండలేదు. సదరు మేడకు ఎవరిగల యేతగాదాబుచ్చిరా వా స్వంత ఖర్చుతో పరిష్కరించి యీ మేడహక్కును స్వీకరించువాడను. లాటరీలో గెలుపొందిన వారిని వారి స్వంత ఖర్చుతో గెలుపొందిన 15 రోజులలో నైమనులతో క్రమమైన దస్తావేజు వ్రాయించుకొని యెలూరు సబురీజి స్ట్రీటు లోకినుంచి వచ్చుచు వేయించుకొనలెయ్యు. అందుకు వాదమున్న టైటిలడిక్టు, యెన్ఫంబ్రెక్టు సర్టిఫికెట్టు వగై గాలు రివ్యూరీకలమును యిచ్చి యిచ్చి గొప్ప వాదములు. 5. టిక్కెట్టు కావలసిన వారు తమ ఆద్రస్తున స్పష్టముగ వాయయ. టిక్కెట్టు 1-కి రు 5 చొ. నాచే మునుపడు. వేసేయవల అందిన వెంటనే లాటరీ టిక్కెట్టు తిరుగు టపాలో లుగించును. 6. పది టిక్కెట్లు ఒకేసారి కొనువారికి ఒకటిక్కెట్టు కమివనుగా యిచ్చబడును. 7. ముందు టిక్కెట్టు ది. ఏ. గా సంబంధపు. 8. పోపు ఖర్చులు పంపించే జవాబు యిచ్చబడును.

మాటూరి సర్వేశం, మేడ హక్కుదారుడు, ఏలూరు, కృష్ణజిల్లా.

తామరతైలము - తామర, తిట్ట, గజికి మంచిది
రాజారాణి గుర్తుగల తామరతైలము పూతినాశకములగు చాల మంచిమందుతో తయారు చేయబడి ప్రఖ్యాతిగాంచినది. డబ్బీ 1-కి 0-6-0. అమృతాంజనము డిపో, మదరాసు.

జాబులు

మేలుపాక కాంగ్రెసు సంఘము

విశాఖపట్టణ జిల్లా బాటియోప సంఘ ఉపాధ్యక్షులగు శ్రీయుత మారేపల్లి రామచంద్ర కాశ్మీగారు అనకాపల్లినుండి నిన్న ఘంటవానిపాలెం బాటియో పాతశాల వరీక్షించి అచ్చ టను పేరంటాపాలెం గ్రామములలో కాంగ్రెస్ సంఘావళ్య కలను గురించి ఉపన్యసించి నేటి ఉదయ మిగ్రామము విచ్చేసిరి. ఈరాత్రి మ-రా-శ్రీ అమిరపు గంగరాజు పంతులు గారి ఆధ్వర్యక క్రింద మార్గం ప్రేక్షకులలో సభ జయక్రంద ముగ జరుపబడినది. ప్రస్తుత దేశస్థితి గూర్చియు, సంఘములు సుగమముగ పనిజేయుట అతి ముఖ్యమనియు శ్రీ కాశ్మీగారు ముఖ్యముగ ప్రసంగించిన పిమ్మట 20 మంది సభ్యులతో కాంగ్రెస్ సంఘము వెంటనే పునరుద్ధారణ జేయబడినది. ముద్దా విశ్వనాధరీ.

కాకినాడ తాలూకావారి కొక విజ్ఞప్తి.

అమలాపురములో గతనెల గోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘ మువారు ఆంధ్రప్రదేశ్ ద్వారా గోపాలకృష్ణయ్యగారిని యాజి ల్లాకు ఆహ్వానించి కొన్ని చోట్లభటుజేసి ఉచితగౌరవము నొసంగుటకు తీర్మానించినది. ఉచితమైన గౌరవమేమో ఆంధ్రర త్నంగానే యాప్తికాముఖమున ప్రయోచించుచుండి. అందుకు న మనముచేయు గొప్పసత్కారము, మర్యాద మనము, యీ 45 రోజులలో నెంతఅధికసామ్యులతో జేసి ఒక ధనపుమాటను వా రికి బహుచరిత్రయందుమో అదియే. వారికిచ్చుమాట మనస్వ రాజ్యనిధియే. వాకాకినాడకు 18 వ తేదీన వయచేయుచు. ఆసాయంకాలము 4-30 గంటలకు పునరందిరమున బహిరంగ సభ మనపలుకను. కావున ఆసాపుననే చందా సామ్యు నాకు చేరవలెను. ఇంతిరకు యాసంకల్పరమున తిలక్ స్వరాజ్యనిధికి యీ కాంగ్రెసువారు మిచందాల నిమిత్తమెచ్చియుండలేదు. ఇదియే ప్రథమము. ఈసమయము ఉత్కృష్టమైంది. మహాత్ము డు శ్రీకృష్ణకృష్ణానమున కేగి దినముకుటచేత ఉత్కృష్టపరి పుత్రితి దిగుటచేతనుచున్నది. అట్టిప్రదర్శనమున తిలక్ స్వ రాజ్యనిధిపే సమర్పించబడు మూడు ఘనమైదెయించుట యెల్ల రకుసంతోషదాక మైనవియము. ఈమాట కి సమమువెయ్యి న్నురు పదహారుపాదాలతో సమర్పించుట వాయకాయము. దేశభక్తులు, జోవార్యపురపతంజులు శ్రీకృష్ణములు, స్వార్థ త్యాగభక్తులయొంటునుగల సీమహాపట్టణము ఒక్కసారిపూరిన యంతిచ్చునుగా గౌరవము జరుగునని వాయకాయము. కావున బీదలక సాదలక వారు వీరు అనక వెనవెంటనే పాద లును. తాలూకాప్రజలను తమకీక్రిమించియైనను తమతమ చందాలనునాకు పంపగోరుచున్నాను. తాలూకా గ్రామములు సభకువచ్చినప్పుడు గాని యితరులద్యారాగాని. యీలోపునం పలేనప్పుడు, సభలో కట్టుములు చదివినవగరుచున్నార. శ్రీ వ్లక్సజన్మస్థానమునకు వెళ్ళక పూర్వము ఎట్లు అసంఖ్యాకులుగ విచ్చిఆయానను గౌరవించి యీ తాలూకాను ధన్యక నొంకించి తో అట్లే యిప్పుడును గౌరవించు గాక.

పా. సత్యనారాయణ

కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘ కాశ్యర్.

సంసానాధీశుల సభ

సంసానాధీశులసభ 1923 ఫిబ్రవరి మొదటివారమున ఢిల్లీ లో జరుగును. కాశ్యక్రమ మింకను తెలుపబడలేదు. కాశ్యక్రమ మునకు సంబంధించిన విషయములను గూర్చి ప్రభుత్వమువారి తో ముచ్చటించుటకై స్థాయిసంఘ సభ్యులగు గ్వాలియర్, ఆల్బర్ట్, బికనీర్, పాటియాలా, కచ్చి, పాలెంపూర్, నుకత్ సంసానాధీశులువచ్చిరి. సింధియా మహారాజారా 14వ తేదీకి బెల్లూరి తెలియచున్నది. కమిటీవారు చాలసభల గావించి జైప్రాయి గారితో సలహాచేరు.

రాజ్ ల తాలూకా కేశవపల్లి గ్రామంలో ది 1-11-22 సం॥ ౧౦ లేవీ ఉదయం 7 1/2 గంటలు ల గాయురు 2-11-22 సం॥ ౧౦ లేవీ ఉదయం వరకున్న, శ్రీ క్షీరాబ్ధి మహాత్మ్యములలో భజనలతో శ్రీ మహాత్మ్యగాధి పూర్యంపు పుత్సవమును జరిగినది.

అక్కరూరు సంసానాధీశులు కొద్దరపు సోదర కవులకు ఆయిదుమాట పదార్లు నొసంగి బహూకరించినది ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

బహిరంగ వేలము

నాశం భీమరాజుగారి గృహములు భూములు తే 26-11-22 కున 11 గంటలకు బరంపురంలో వారి గృహమువద్ద వేలము వేయబడును.

పి. సుబ్బారావు, రిసీను.

ది డక్లన్ షుగర్ అండు
ఆయుర్కారికంపై, లిమిటెడ్.
చామర్లకోట.

మేనేజరు ఏజంట్లు:

మెసర్స్ స్యూరీ కంపెనీ, మదరాసు.

సోడాగ్యాసు యిప్పుడు మా చామర్లకోట
ఫ్యాక్టరీలో తయారు కాబడుచున్నది. పై చెప్పిన
గ్యాసు తయారుచేసే యంత్రసమదాయములు సరి
క్రొత్తవియగుటచే కాక గ్యాసుయొక్క పరిశుభ్ర
తకుగాను మనము చిరకాలమునుండి ఏటివిషయ
ములో సుపాదించిన అనుభవపునవాయమువల్ల
నవీన పరికరములన్నియు ప్రపయోగించినారము.
మాచే తయారుచేయబడిన గ్యాసు మిక్కిలి పరి
శుభ్రమైనదిన్ని, సోడా, లిమిటెడ్ తదితరమైన
పానీయములను తయారుచేయుటకు ప్రపయోగింప
వచ్చునని మేము పూచీకడి వక్కాణించి చెప్పగల
వారము.

ధరలున్న గ్యాసునుగురించి కావలసిన యితర
అంశములను తెలియగోరువారు ఈదిగువ చిరు
నామాదారువారికి వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

మేనేజర్:

డి. ఎన్. & ఎం. కంపెనీ లిమిటెడ్,
చామర్లకోట,
గోదావరిజిల్లా.

స్వదేశీ దీపము!

స్వదేశీదీపము!!

ఈ మాదిరి దీపములు మా కర్మా
గారములో ఇత్తెలియో తయారైవని.
మాపునకు కంయవలె నుండును. ఈ
దీపమున నుండు భాగములను విడి
విడిగా తీయవచ్చును. పెద్దపెద్ద
మిరాజిదారులు, జమీందారులు,
మహారాజులు యుగ్మగువారి మెప్పుకు
బడినది. 1-కి ధర తపాలు ఖర్చుతో
సహా రూ. 7-8-1 లు మాత్రమే.
ఈ దీపముయొక్క ఎత్తు 22 అంగుళ
ములు. మైపురత్తి చేయుటకు కూడ
తగిన మొర యిత్తెలియో తయారు
చేసి పంపబడును. 1-కి ధర 0-12-0
మాత్రమే, అంతయు చేరి తపాలు
ఖర్చులు లేకుండా రూ. 8-4-0 లకు
పంపబడును. మైపురత్తి మొర
లేకుండా ఊదునట్లుల మొరతో
పంపవలసిన పంపబడును.

S. RAMA Aiyer,
P. O. No. 238, Calcutta

ఎ ల క్ ట్రో

బంగారుగిల్లు ఆభరణములు

ఇందుతోటి మావద్ద నాణకసంఘములకు కావలసిన
డ్రెస్సులున్న, సీసులున్న, విధవిధ బోహాయిన్న, పరదా
కేక్ కలయు, ముఖమునకు అద్దకొను బూయలెట్ కలయు
మిక్కిలి చౌకగా దొరకును.

150 గ్రాములకట్టిన లక్ష్మీవిగ్రహము అమర్చిన మేలు } 4-8-0
గిల్లు వడ్డ్యాణము 1 టింటికీ

రెండవరకం ,, 3-0-0

ప్రెంచి అరకానులదండ 60 గ్రాములది 1-కి 6-0-0.

కాలుకానులదండ 60 గ్రాములది 1-కి 5-0-0 మాడుపేట
గడియార గొలుసు 8-0-0. రెండుపేట గడియారం గొలుసు
2-0-0. ఇద నాగరము 1-4-0. 7 రాళ్లు కమ్మలు పెద్దవి నెత్త
1-కి 2-8-0.

భట్టి విక్రమాదిత్యుని కథలు

24 నిండుపేటిల పటములు. 488 పేజీలు. నిండు కాగ్గ
లితో తైండు. ఆదాలగోపాలును నడువతగినై. రసవంత
మును నమత్కొనును అయిన కథ తెన్నియొగలవు. ధర
2 4-0 వి. పి. ఖర్చులు 6 అణాలు.

కె. నాథముని అండు సన్సు

164, వైనాబాదగోడ్డు, మద్రాసు.

గోదావరి బుక్కు డిపో
రాజమండ్రి.

మా వద్ద వెలకు దొరకు గ్రంథములు

Just out అన సూయ Up to-date

అయి దుకముల క్రొత్తనాటకము

ఏ సతీరత్నము తన పాత్రివర్తి సుధీతగాత్మకత్తి (will
power) చే, పుట్టిని ర్వాతక చేసి సుధీతి నడవడ లాడించి,
శక్తిని- తల్లికండుక చేసి- బ్రహ్మాండ మల్లకల్లోలముగ చేసి
వైచేనో- ఏవారీమణి- రాక్ష శవముగ చేసి భవాని- లక్ష్మీ-
సర్వతులకు గౌరవగము - నె పింపవోయిన ప్రయత్నలకు
శ్చంద్రా భంగమున-సూర్యోదయ రాశి కారణమున వికతదీప్తియు
దగు కాకటని పు:ర్వీవితుని జేసి సూర్యోదయమును గావించి
లోకమున కాంతి పతాకమును ప్రతిష్ఠించినచో అట్టిభారతవీ
తిలకలగు నుపతీదేవియొక్కయు ఆనసూయాదేవి యొక్కయు
చరిత్రములను మృదుమధురకైలిని రంగస్థలముల కనుకూల మగు
యొక్కయు క్రొత్తఫార్మి మట్లతో (Songs) చేప్పి ప్రచురింప
బడినది.

గ్రంథకర్త:—శ్రీశ్రీ గంగాధరరామ శాస్త్రిగారు
వెల రు. 0-12-0.

శ్రీపానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి

నాటక రాజములు

పాదకాపట్టాభిషేకము (వెళ్ళు-వాటకసహజములచే
(పదర్శింపబడుచున్నది, క్రొత్త కూర్పు) ... 1 4 0
సరస్వతీ క్రొత్తనాటకము ... 1 0 0
సారంగధరనాటకము (క్రొత్తకూర్పు) ... 0 8 0

బ్రహ్మశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహుగారి
నాటకములు, నవలలు అన్నియు మావద్ద దొరకును.
(త్వరలో వెలువడ నున్న గ్రంథములు)
కన్న పువ్వు, పుటియక్క, అశ్వుతమగు పరిశోధక,
(detective) నవలలు (Plot) అత్యద్భుతము.

కీచక వధ

చక్రని శృంగారరసప్రధాన మగు నాటకము
ఇప్పుడే వెలువడినది. రు. 0-10-0.
భరణికోట చరిత్ర నవలలు గ్రాయుటలో ప్రసిద్ధి గాంచిన
శ్రీయుక్త భోగరాజు నారాయణమూర్తిగారి ప్రణీతము
చదివితీరవలెను. రు. 1-4-0.

జాతక మర్మ బోధిని

జ్యోతిషము సేవ్యకొనువారి కత్యంతోపయుక్తము. బ్రహ్మశ్రీ
కాలనాథభట్ల వేంకటమణిమూర్తి ప్రణీతము. రు. 1-4-0.
జాతకమార్తాండము రెండవభాగము
అక్షర శంకటాశ్రయి ప్రణీతము. రు. 2-0-0.

సరస్వతీ వాచక పుస్తకములు

శ్రీ ఫా. పి. రాఘవేంద్రరావు పంతులుగారి ప్రణీతము
1-వ తరగతి 0-8-0, 2-వ తరగతి 0-8-0 3-వ తరగతి 0-4-0
4-వ తరగతి 0-5-0, 5-వ తరగతి 0-6-0, 6-వ తరగతి 0-7-0,
7, 8, తరగతులు అమ్మలో నున్నవి.

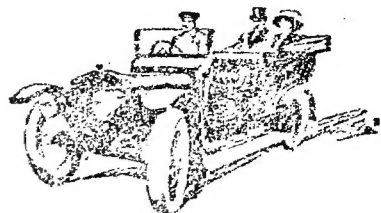
సరస్వతీగణితబోధిని: ఎలిమెంటరీ న్యూను విద్యార్థ
లకు అనేకవిధముల సహకారిగా నుండునట్లు అనేకయుక్తి
తెక్కలతోను, తెల్లలతోను క్రొత్తప్రణీతి వల్ల రా అనేక
సూతనవిషయములతో ప్రచురింపబడినది. Most up to date
కుమారావ్యాకరణము: ఎలిమెంటరీ న్యూను
విద్యార్థులకు మిక్కిలి ఉపయోగము వెల 0-2-0.

సోల్ ఏజంట్లు:
కె. యల్. యన్. సోమ మూజులు,
ప్రాశ్రయటగు
గోదావరి బుక్కు డిపో, రాజమండ్రి.

కత్తికట్టలు చానులు

కప్పుతాళిములు.
ఇప్పుడే వచ్చినవలె చేయబడినది. ప్రాశస్త్యహింపుడు.
వెంటనే ధరల వ్యాపకమునకు ప్రయోగము.
సి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో
బెల్లూరు లాడ్ లోక్ షేరుల్సు లెం.
వెదాపురం. (గోదావరిజిల్లా)
వెండిగ్రాఫికల్ ఆర్టిస్టు: "ఇండియన్" వెదాపురం.

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు
కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా
తయారై సర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు లైసెన్సు
పొందగలరు. బస దొరకును. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE.
Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.

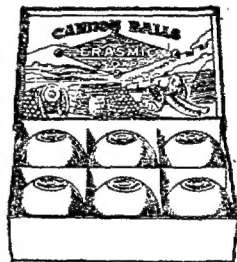

చేంబర్లెన్ గారి

శూలనొప్పి
అతిసార
నివారిణి (2)
ఈ వ ధ ము ను
సేవించుటచే

కడుపునొప్పి, గ్రహణి,
అతిసారము, శూలనొప్పి,
పేగు సంబంధ మైన వ్యా
ధులు మున్నగునవి అత్య
ద్భుతముగా కుదురును.
అన్ని జాగాలలో విక్రయ
మునకు దొరకును. 33

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ సువాసన సబ్బు

ఈ సబ్బు మనుష్యులకు దుఃఖములను పోగొట్టి,
సుఖముల నిచ్చును. చూచుట కందముగ నుండును,
సువాసన అసమానమైనది. (సి)

దీనినివాడు వారి సుఖము విశేషము

ఇట్టి సబ్బులను జూచి మోసపోకండి

అన్నిస్థలములలో విక్రయించబడును.

Are you in the Full Glory
OF
Manly Strength

If not, you are in urgent need of radical
remedy to regain your strength and
Manly Power

TRY BRISHYA JOGA

Prepared on the basis of Makaradhwaj
Gold, Musk, etc., in assimilable form.

It Guarantees Results.

It quickly renews VIGOUR and VITALITY
and restores power of SUPERB-MANHOOD

Price one Phial (to last 30 days)

Rs. 6 4. Per V. P. P. Rs 6-10.

THE
Kalpataru Ayurvedic Work
(Hd Office) 94 Grey Street,
173, 1, Harrison Road,
Bara Bazaar Branch
CALCUTTA.

చలికాలమున కవసరమైనవి

టీవీడు, ఫ్లానల్సు, కోటింగ్సు, పర్టింగ్సు మొదలగునవి
మావద్ద సిద్ధముగానున్నవి.

వలురకముల పట్టుగుడ్డులు మీకుకావలసివేరలలో గలవు

ధనమల్ చల్లారం

ప్రదర్శనగదులు: నెం 46, రత్న బజారు

పార్కు-టౌను, మద్రాసు.

ఆంధ్రజ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతకము (కుండలి) యొక్క సకలుగాని (2) పుట్టినతేది, జనన కాల ఘడియలుగాని (3) జాతకునియొక్కజన్మ కాలము, ప్రస్తుతపు కండుపు, మాకు ఉత్తరము వ్రాయువకు యుగాని, ఈమాటిలో నేదియో యొక్కటి మాకు పంపివయ్యెదెల, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, శరీరాశీస్యము, భవనంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంపాదనము, కళాశాస్త్రము, ఉద్యోగము, జీవనము మొదలగు 25 సంగతులు కా ఖలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రు 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఈవ్రాసినసంగతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము ఆఖరువరకు, జన్మభోవు ప్రతిసంవత్సరములు, అనగా, మహాదశ, అంతర్దశాఫలములు గల పూరా

జాతకము. కాస్త్ర సమ్యక్తముగా తయారుచేసి పంపెదము. పూరా జాతకమునకు రు 5 లు, అగును. పూరాజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రు 2 లు, అద్యాన్న ముందుగా పంపవలెను. అట్లు పంపగానే జాతకము పూర్తిగా ఆఖరువరకు తయారుచేసి తక్కిన రూపాయలకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 గల రు 1 వరకు ముందు జరుగబోవు ఫలములు వ్రాయుచు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వివరముగా వ్రాయుటకు వి. పి. ఖర్చులతో రు 1-4-0 లు అగును. దీనికి జ్యోతిషశ్రేణు గాని జన్మవాచము గాని మాకు పంపిన చాలును.

జాతకమార్తాండము

రెండవభాగము ఇది 300 పేజీలు

ఇది లగ్న స్థూలము, గ్రహస్థూలము, భోగస్థూలము, వడ్డీములు, పోదకకర్మ, అష్టకకర్మ, శాస్త్రకర్మసహితముగా కుమారులు 1000 కుమారులలోకములలోను, విశేషంకములలోను ద్యాదీ భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశాఫలములును, ఇంకను ఆశీశ సంగతులతో మిక్కిలి ముఖ్యమైన అత్యద్భుతముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్నిసంగతులు పూర్తిగా తెలియను. (3512)

1000ము నచ్చనియెడల తిరిగి సొమ్ము వాచను చేయించుము 44.2వ భాగమునకై యిదివరకు దరఖాస్తులు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల పంపిన వి. పి. గా పంపెదము. దీనివలన పోస్టుఖర్చులు గాక రు 2-0-0 లు అలస్యమైచో ప్రతులు దొరకవు.

ఆ కె ల్ల వెంకట శాస్త్రి, గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా.

శ్లో మా సుందరము

ఒక చక్కని నవల
గ్రంథకర్త: ఒంతలి సత్య నాథము

ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాంధ్రదేశమును కలవరపఱచిన
రంపయుద్ధము

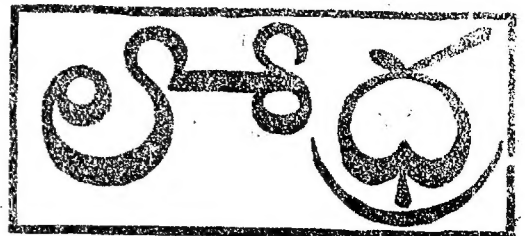
నకు సంబంధించిన నవల. కథానందర్భములు, వర్ణనలు,
రంగములు, పాత్రలు హృద్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిమ్మి సైజు ౧౦౦ పేజీలు: వెల రూ 1-0-0

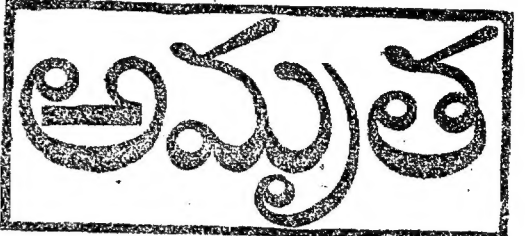
ఒకేసారి మొత్తముగ కొనువారులకు కమిషన్ నివ్వబడును

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, తపాలావెట్టె 212, మదరాసు

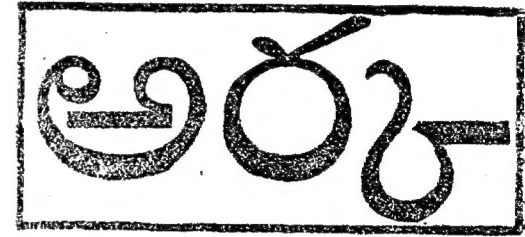
కేసరి-రత్నత్రయము

గర్భాశయశోగ నివారణ:—శ్రీలక్ష్మి గలుగు ఋతుకుల బహిష్కారమును, అకాలబహిష్కారములను, మైలబాస్తిగాను తక్కువగాను పోవుటకు మనుచుకొనగా, సంపాదనము, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, మూతికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరకాళ్లు, అరచేతులుమంట మొదలగు శ్రీలక్ష్మి మర్మ వ్యాధులను మనుచును. 12 బొమ్మ 8-0-0; 6 బొమ్మ 1-10-0

రక్తహీనత వ్రాతము:—ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, మైలబాస్తిగాను, కడుపుబాదు మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమునకు కాంతిని మలచునట్లు చేయనియ్యును. 12 బొమ్మ 8-0-0; 6 బొమ్మ 1-10-0,

చిరవ్యవస్థనివారణ

దీనివలన 6 బొమ్మ 2-8-0; 3 బొమ్మ 1-8-0; 1 బొమ్మ 0-8-0

కేసరి కుటీరం,

166) ఆయుర్వేద అమృతశాల,
88 బోలీసు కమిషనరు ఆఫీసురోడ్డు, ఎలంబూరు, మదరాసు

బహుమానము

వైద్య విద్య

ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి
అన్ని భాషలలో దొరుకును.

రాజవైద్య వారాయణజీ కేశవజీ,
(8198) 21, చీకాబాదశోడ్డు, మదరాసు.

వనాపధిసర్వరిల్లా

రక్తహీనతను పోగొట్టి రక్తమును పరిశుభ్రము చేయుట యందు శేరిన్నిక గాంచినది ధర 1-10-0
ఇండియా సిలోకొనందు ఎచ్చటికైతను రహలాఖరు) ఈవిధముగా పంపబడును.

విలాసము పి. డి. సావంత్
నెం 144 పనపవాడి, బొంబాయి

180 పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వతశుభమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కలుచున్నది.

ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచుచు ఆయుర్విధిని ఇప్పించును.

ఈ పుస్తకము ఇచటగా నీయబడును. పోస్టుచార్జియు మేమే భరించి పంపెదము. పంపిన వ్రాయుచు.

వైద్యశాస్త్రి మహేశ్వర్ గోవిందజీ,
ఆలంక నిగ్రహ బోషధాలయము.

26. బ్రాడ్వే, మద్రాసు